

Pedagogisch beleidsplan

kidswereld
KINDEROPVANG

2022

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	3
2 Pedagogische visie & Uitgangspunten	3
3 Pedagogische doelen	6
3.1. Het bieden van emotionele veiligheid	6
3.2. De ontwikkeling van persoonlijke competenties	7
3.3. De ontwikkeling van sociale competenties	8
3.4. De overdracht van waarden en normen.....	9
4 Pedagogisch handelen	10
4.1. Sensitieve responsiviteit	10
4.2. Respect voor de autonomie	11
4.3. Structureren en grenzen stellen	11
4.4. Praten en uitleggen	12
4.5. Ontwikkelingsstimulering	12
4.6. Begeleiden van interacties tussen kinderen	14
5 Middelen	14
5.1. Interactie tussen pm'er en het kind	15
5.2. De inrichting van de ruimtes	15
5.3. Het activiteiten aanbod	16
5.4. Omgaan met baby's	17
5.5. Peuteropvang	17
5.6. Ontwikkelingsgericht werken	18
5.6.1. Uk en Puk methode	18
5.6.2. Starten van de dag in de kring	20
5.6.3. Ouderbetrokkenheid	21
5.6.4. Doorgaande leerlijn & warme overdracht op VE locaties	21
5.6.5. Taken van de VE-Coördinator & VE Coach.....	22
5.7. Naschoolse activiteiten	22
5.8. Pedagogische coaching op Welbevinden en Betrokkenheid.....	23
5.9. De materialen	23
5.10. Uitstapjes	23
6 Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken	24
6.1. Stamgroepen en basisgroepen	24
6.1.1. Leeftijdsopbouw	25
6.1.2. Groepsgrootte en Beroepskracht-kind-ratio.....	25
6.1.3. Aanwezig speelmateriaal & hoeken.....	26
6.2. Verlaten van de stamgroep/ basisgroep	26
6.3. Grootte binnen en buitenruimtes.....	29
6.4. Incidenteel en structureel afnemen van een extra dag	29
6.5. Ruilen van dagen	29
6.6. Wennen	30
7. Volgen van de ontwikkeling	32
7.1. Observeren d.m.v. KIJK!	32
7.2. Overdracht naar basisschool & Doorgaande leerlijn	33
7.3. Problemen of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind	34
7.4. Mentorschap	34
7.5. Oudercontacten.....	35
8. Kwaliteitszorg	35
8.1. Veilige, gezonde en verantwoorde kinderopvang	35
8.2. Ongevallen	36
8.3. Calamiteiten	36
8.4. Hygiëne	36
8.5. Ondersteuning van de pm'ers.....	36
8.6. Kidswereld intranet.....	38
8.7. Deskundigheidsbevordering	38
8.8. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling	38
8.9. Pesten en geweld.....	39

8.10.	Kinderen met een beperking of handicap	39
9.	Samenwerking met de ouders	39
9.1.	Informatievoorziening	39
9.2.	Oudercommissie	40
9.3.	Alternatieve ouderraadpleging	40
9.4.	Interne klachtenprocedure	41
9.5.	Externe Klachtenprocedure	41
10.	Pedagogisch medewerkers	41
10.1.	Vaste medewerkers	41
10.2.	Opleidingseisen	42
10.3.	Continue screening	42
10.4.	Stagelopen bij Kidswereld	42
	Nawoord	43

Voorwoord

Kinderopvang Kidswereld is opgericht in 1988 in de keuken van een operationele veehouderij aan de Kanaaldijk in Weesp. Wat klein begon, groeide uit tot een opvang met meerdere vestigingen. Kinderopvang Kidswereld beheert nu kindercentra in Weesp/ Aetsveld, Nigtevecht, Baambrugge en Nederhorst den Berg.

We verzorgen op deze locaties dagopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar, peuteropvang voor kinderen van 2 tot 4 jaar en BSO voor kinderen die de basisschool bezoeken. Het buiten zijn in de natuur, de waardering en erkenning voor het kind en zijn omgeving spelen bij onze opvang een belangrijke rol.

We werken steeds meer samen met scholen om tot een integraal kindercentrum te komen. Hierbij willen we het spelende kind niet uit het oog verliezen. Aansluiten bij de leefwereld van het kind is soms gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het vereist inzicht en inzet van de medewerkers. Zij moeten zich klein kunnen maken met het kind, en zich juist uit kunnen rekken om bij zijn leefwereld te komen.

Van een opvang is het vereist dat je goed na blijft denken over je visie, je pedagogische aanpak en hoe je meebeweegt met een veranderende wereld zonder je identiteit uit het oog te verliezen. Want we mogen dan van een kleine opvang uitgegroeid zijn tot een grotere speler, onze doelstellingen en visie op opvang blijven hetzelfde.

Met elkaar werken we aan kwaliteit in de kinderopvang volgens de missie en visie van Kidswereld, namelijk:

“Het kind en de wereld eromheen staat bij Kinderopvang Kidswereld centraal. Samen werken wij aan het optimaliseren van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind en hopen daarmee ook het plezier, de motivatie en de inspiratie van de medewerkers te verhogen”.

1 Inleiding

In dit pedagogisch beleidsplan beschrijven we onze visie op het opvangen van kinderen en alles wat er bij komt kijken. We vinden het belangrijk dat deze visie voor de verschillende doelgroepen duidelijk en werkbaar is. Daarom vertalen we de visie in duidelijke actiepunten, doelen en randvoorwaarden die nageleefd worden door iedereen binnen onze organisatie. Daarnaast geven we aan welke middelen en procedures we hiervoor inzetten.

We hebben ervoor gekozen één pedagogisch beleid te schrijven voor alle kinderen die we opvangen. Want jong of oud, de grondslag van hoe we met kinderen omgegaan is bij alle leeftijden hetzelfde. Wel maken we hier en daar met een voorbeeld duidelijk hoe zaken zich bij verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen vertalen. We beschrijven hoe we de emotionele veiligheid van kinderen waarborgen, hoe we ze hun persoonlijke en sociale competenties laten ontwikkelen en hoe we onze normen en waarden aan de kinderen overbrengen.

Naast dit pedagogisch beleid heeft iedere locatie een eigen werkplan waarin een vertaling van dit beleid staat beschreven. Hierin is onder meer terug te vinden wat de werkwijze op de betreffende locatie is, wat de maximale groepsomvang en de leeftijdsopbouw van de (stam)groepen is, hoe we de 3 urenregeling vormgeven en welke spelactiviteiten er binnen en buiten de groep worden gedaan.

Dit pedagogisch plan is een onderdeel van ons kwaliteitsstelsel. We raden aan om, naast dit pedagogische beleid, ook kennis te nemen van de rest van het kwaliteitsbeleid zoals het veiligheids- en gezondheidsbeleid, het ouder- en personeelsbeleid. Zo wordt inzicht gegeven in de maatregelen die we binnen de organisatie nemen om de kwaliteit te waarborgen en te continueren.

2 Pedagogische visie & Uitgangspunten

De pedagogische visie van Kidswereld is gericht op het laten groeien van het vertrouwen van een kind. Bij Kidswereld mag het kind ook echt kind zijn. Uiteindelijk wordt het met een beetje begeleiding vanzelf volwassen. Dit betekent dat we kinderen kennis laten maken en op een spelende manier ervaringen laten opdoen met alles wat de wereld te bieden heeft. We sluiten aan op de behoeftes van een kind. Dit gebeurt in een liefdevolle veilige omgeving.

Bij het vertalen van onze visie naar de dagelijkse praktijk houden we een aantal uitgangspunten aan. We geloven dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en plezier hebben bij onze kinderopvang als we deze punten extra aandacht geven.

6 Pedagogische uitgangspunten

1. Respect

We leren kinderen dat je respect moet hebben voor jezelf, voor een ander en voor de wereld waarin je leeft. Door een eerlijke en open omgeving te creëren leren we kinderen om te gaan met hun eigen gevoelens en die van een ander.

2. Ruimte

We bieden kinderen de ruimte die ze nodig hebben om te leren. Zowel binnen als buiten. Want alleen als je de kans krijgt om te vallen en weer op te staan kom je verder. Daarom creëren we een omgeving waarin kinderen veilig de ruimte kunnen verkennen en zich veilig genoeg voelen om fouten te maken en daarvan te leren.

3. Buiten

De buitenwereld is een belangrijke leeromgeving voor kinderen. Het weer, de natuur en de ruimte zijn onmisbaar bij het opgroeien. Daarom gaan we elke dag met de kinderen naar buiten. Zolang kinderen het niet koud krijgen is geen weer te gek. Uiteraard houden we rekening met de behoeften van de kleintjes.

4. Dieren & insecten

Dieren leren kinderen al vroeg om zich in te leven in andere wezens. Daarom zijn dieren een belangrijk onderdeel van ons beleid. We aaien geitjes, kijken naar mieren, spinnen of wormen en bestuderen spinnenwebben. Ook worden dieren nagedaan door het nabootsen van bewegingen en geluiden. Door kinderen al vroeg te leren inleven in dieren worden ze verantwoordelijker, slimmer en sociaal vaardiger.

5. Regels en regelmaat

Kinderen weten bij ons waar ze aan toe zijn. Dit komt niet alleen omdat we regels stellen, maar ook omdat we ze uitleggen. Natuurlijk worden er weleens regels overtreden, maar ook dat zijn belangrijke leermomenten voor kinderen. Want van fouten maken leer je. Daarom benaderen we kinderen altijd op een positieve manier.

6. Rust en liefde

Alles wat wordt ondernomen bij Kidswereld, gebeurt in rust en met liefde. Samen spelen, samen delen. Samen leren, want samen kom je verder. We laten zien dat er voor iedereen een plekje is op de wereld en dat het leuk is om voor elkaar te zorgen. Zo groeit het vertrouwen van een kind en het is ook nog eens gezellig. Kinderen mogen bij ons echt kind zijn, daar hoort natuurlijk ook druk gedrag bij. We respecteren ieder kind en zoeken naar de behoefte die onder het gedrag ligt.

Onze uitgangspunten zijn gebaseerd op de volgende theorieën, die nauw met elkaar samenhangen:

- “Ik ben OK, jij bent OK” (wederzijds respect), weergegeven in de zogenaamde **OK-Corral** (vier vensters, zie hieronder)) van Franklin Ernst;
- Dit is een centraal uitgangspunt van de **Transactionele Analyse (TA)**, een persoonlijkheidstheorie van Eric Berne over onder ander gedrag en communicatie;
- De wet van respect van Janusz **Korczak**: “ik ben ik en jij bent jij, we mogen er allebei zijn”.

Baby's en jonge kinderen reageren vanuit hun gevoel. Ze voelen als geen ander aan hoe de mensen om hen heen zich voelen. Bang, boos, blij of bedroefd. En dat is heel logisch want in het begin missen kinderen nog kennis om de wereld te begrijpen. Daarom voelen ze de wereld vooral aan. Leren omgaan met deze gevoelens en de plaatjes van situaties die het gevoel veroorzaakten opslaan gebeurt op deze jonge leeftijd in het onbewuste. Pas later worden deze beelden verbonden met woorden. En dan leren ze ook uitdrukking geven aan een gevoel. Een belangrijk proces waar ze hun hele leven profijt van zullen hebben. Bij Kidswereld ondersteunen de pm'ers de vroegste ontwikkeling van een kind bij het herkennen van gevoel. Zo kunnen ze later bij de omzetting in woorden succesvol onderscheid maken tussen emoties.

Volgens de **TA** kan je in elke situatie op verschillende manieren reageren. Je bent hier niet altijd bewust van. Je kan jezelf wel ontwikkelen in het bewuster kiezen van een gezonde passende reactie. In onderstaande afbeeldingen staan de vier vensters. Het zegt iets over hoe je in je leven staat, hoe je anderen ziet en accepteert en hoe je communiceert en relaties aangaat. Door je meer bewust te worden van je automatische piloot, krijg je invloed op je gedrag.

De vier vensters:

1. **Ik ben OK, jij bent OK:** "Ik respecteer en waardeer de ander en mijzelf". In het werken met kinderen en collega's is dit ook ons uitgangspunt.
2. **Ik ben niet OK, jij bent OK:** Je gaat er meestal van uit dat anderen het beter weten dan jij.
3. **Ik ben OK, jij bent niet OK:** Je bent kritisch op anderen, zoekt de schuld buiten jezelf.
4. **Ik ben niet OK, jij bent niet OK:** Je neemt zelf geen beslissingen, laat anderen dit doen en bent daar dan boos over.

Het centrale uitgangspunt van TA is wederzijds respect: Ik ben OK, jij bent OK. Dit is de boodschap die we ook aan kinderen meegeven. In plaats van oordelen over een kind, bekijken we de handelingen van het kind. **We zien lastig of opvallend gedrag als een vraag en zoeken naar de behoefte die onder het gedrag ligt.** Zo voelen kinderen zich bij Kiswereld veilig en kunnen ze de wereld vanuit die basis ontdekken. Een kind is **niet lastig**, maar het heeft **ergens last van**. We kijken bij elke situatie wat het kind nodig heeft en hoe een pm'er daar de beste positieve begeleiding bij kan bieden.

Non-verbaal en verbale communicatie (Berne)

Kinderen communiceren al op zeer jonge leeftijd. Het begint met non-verbale communicatie en vanuit daar leren ze zich uiten met woorden. Toch blijft voor de rest van ons leven de non-verbale communicatie de belangrijkste manier van communiceren. 80% van ons dagelijkse communiceren bestaat uit communicatie zonder taal.

Onze medewerkers letten dan ook goed op de non-verbale communicatie bij kinderen. Kinderen vertellen op die manier namelijk vaak meer dan met praten. Een voorbeeld hiervan is een kind dat afscheid neemt van zijn ouder. Het kind zegt niks, maar de pm'er ziet wel een trillend lipje op het gezicht van het kind. De pm'er speelt hier direct op in door te zeggen; 'ik zie dat jij verdrietig bent. Dat is helemaal niet erg. (Jij bent OK) Zullen we samen zwaaien naar papa? Hij komt je vanmiddag weer ophalen'. Of: ik zie dat je boos bent, waar komt dat door?' of 'ik zie dat je verdrietig bent, kan ik jou helpen?'. Het kind voelt zich zo gehoord en begrepen.

Naast uitgaan van het gevoel van het kind, mogen pm'ers zich ook bewust zijn van hun eigen gevoel. Want ook die emoties zien kinderen door non-verbale of verbale communicatie. Door deze gevoelens op een goede manier te laten zien (Ik ben OK), scheppen we vertrouwen in elkaar, geven we ruimte aan ieders kwaliteiten en laten we niet alleen kinderen maar ook collega's en ouders zien dat het gedrag of de handeling oké is.

Positieve communicatie

Naast aandacht voor non-verbale communicatie, hecht Berne net als Korczak veel waarde aan complimenten. Als een kind geen positieve aandacht krijgt, zal het op een negatieve manier aandacht op gaan eisen. Door bijvoorbeeld te jengelen, te huilen of heel stil te zijn. Van positieve aandacht groeit een kind. Gedurende de dag geeft de pm'er de kinderen daarom positieve complimenten over het gedrag en handelingen. We geven aandacht aan positief gedrag door dit te bekrachtigen. Bijv.: Een kind wil na het spelen niet opruimen. Door andere kinderen, die wel opruimen hiervoor te complimenteren merkt het kind dat goed gedrag beloond wordt. Dit stimuleert hem dit ook te doen. Daarnaast benadrukken we wat wél goed gaat in plaats van wat nog niet goed is. Bijv.: "Goed dat je bent begonnen!" In plaats van: "Ben je nu nog niet klaar?". Ook benoemen we het gewenste gedrag zo concreet mogelijk: In plaats van alleen: "goed zo", zeggen we: "goed zo, fijn dat je zo netjes opruimt". Door regelmatig complimenten te geven, creëren we een positief klimaat.

Respect

In de kinderopvang komen we veel verschillende kinderen (en ouders) tegen. Een kindercentrum is eigenlijk een samenleving in het klein. De kunst is om ondanks alle verschillen een mini samenleving te creëren waarbij iedereen het recht heeft zichzelf te zijn. We leren kinderen respect te hebben voor zichzelf, voor anderen (ik OK, jij OK) en de wereld om hen heen. *Ik ben ik, jij bent jij en we mogen er beide zijn, mits het niet ten koste van anderen gaat* (Janusz Korczak). De pm'ers gaan ook met respect om met de kinderen.

Kinderen leven als Klein Duimpje tussen de reuzen. De reuzen (pm'ers), denken daarom goed na over hoe dat zou kunnen voelen. Ze zakken door de knieën en kijken zo naar het kind. Ze vragen zich daarbij af: Wat wilden we zelf als kind? En ze denken na over de verantwoordelijkheid en geestelijke veiligheid die we kinderen willen bieden. Zo zorgen we dat iedereen een eigen plekje heeft op de opvang.

Uitgebreidere informatie over ons pedagogisch handelen staat in H2 en H3 beschreven.

3 Pedagogische doelen

De Wet Kinderopvang is onder meer ingevoerd om de kwaliteit van kindercentra in Nederland te waarborgen. Houders in de kinderopvang dienen verantwoordelijke kinderopvang te bieden die bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling in een veilige en gezonde omgeving. De **vier pedagogische basisdoelen** van pedagoog **Riksen-Walraven** liggen ten grondslag aan de Wet Kinderopvang. We gaan eerst kort in op wat de punten precies inhouden. Daarna leggen we uit hoe we met de visie van hoofdstuk 1 in ons achterhoofd omgaan met deze doelen.

De vier basisdoelen van de Wet Kinderopvang die zijn ontwikkeld door professor Riksen-Walraven:

- Het bieden van emotionele veiligheid
- Gelegenheid krijgen tot ontwikkelen van persoonlijke competenties
- Gelegenheid krijgen tot het bieden van sociale competenties
- De kans krijgen om waarden en normen, de "cultuur" van de samenleving eigen te maken.

3.1. Het bieden van emotionele veiligheid

Onder emotionele veiligheid verstaan we een stabiele omgeving waarin liefde voelbaar is, waar een kind zich thuis voelt en zichzelf kan zijn. Alleen als zo'n omgeving gecreëerd wordt kan een kind zich verder ontwikkelen.

Vanuit onze visie ‘ik ben oké, jij bent oké’ spreken de pm’ers kinderen aan op hun gedrag. Door hun sensitieve houding zorgen zij ervoor dat kinderen zich veilig voelen omdat ze nooit op hun ‘zijn’ beoordeeld worden.

Ook structuur en regelmaat zorgen ervoor dat een kind zich veilig voelt. Een vast dagritme op de groepen geeft houvast. De kinderen weten de volgorde van de dag en dat biedt zekerheid. Bijvoorbeeld door middel van een kaartensysteem met afbeeldingen van de verschillende momenten van de dag kunnen de kinderen zien wat de volgende activiteit zal zijn. Door deze aankondiging te visualiseren herkennen de kinderen het moment of de activiteit. Ook zingen wij dezelfde liedjes bij het naar buiten gaan, bij de start van een eetmoment etc. Bij baby’s volgen we het ritme dat ze thuis hebben en passen dit langzaam aan het ritme van de groep. Dit leidt in de praktijk tot blij en rustige kinderen die gevolgd worden in hun behoeften. Daarnaast zijn er genoeg vrije momenten die steeds anders ingevuld worden. Bijvoorbeeld: de ene keer knutselen of toneelspel, de andere keer vrij spelen of wandelen in de omgeving van de locatie. Natuurlijk leren we een kind wel aan dat er grenzen zijn in de vorm van vaste afspraken die we met elkaar maken.

BSO

Op de BSO weten de pm’ers wat de kinderen tussen de 4 en 7 jaar en 8 plussers leuk vinden, aankunnen, en enthousiast maakt en sluiten daar in hun contact op aan. Ze houden hierbij ook rekening met de mate van zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid, die de kinderen van verschillende leeftijden aankunnen. De medewerkers sluiten daarnaast op een sensitieve manier aan op de fase waarin het kind overgaat naar pre-puber. Deze fase gaat gepaard met onzekerheden en gevoeligheden. Ze bieden altijd een luisterend oor aan de kinderen. Er wordt rekening gehouden met het feit dat deze kinderen meer behoefte krijgen aan een eigen plek.

3.2. De ontwikkeling van persoonlijke competenties

Met het begrip ‘persoonlijke competenties’ worden persoonskenmerken bedoeld als zelfvertrouwen, zelfstandigheid, eigenwaarde, flexibiliteit en creativiteit. Het kind ontdekt wie het is, wat het kan, welke interesses het heeft en welke vaardigheden er nodig zijn in welke situaties.

Wij bieden kinderen de mogelijkheid om hun persoonlijke talenten te ontwikkelen. Elk kind doet dat op een geheel eigen wijze. Als kinderen worden geboren kijken ze onbevangen de wereld in. Hun kijk op de wereld wordt gekleurd door de dingen die ze meemaken. Het ene kind zal daarom anders op een situatie reageren dan het andere kind. Elk kind is een individu en heeft een eigen aanpak nodig. Natuurlijk zijn er wel groepsregels, maar iedereen wordt daarop op een eigen manier aangesproken. Door een individuele benadering proberen we kinderen houvast en begrip te geven dat ze in staat stelt een duidelijk beeld te vormen van zichzelf.

Zelfstandigheid vinden we ook belangrijk. De kinderen krijgen hier zelfvertrouwen van en ze worden gestimuleerd om nieuwe uitdagingen aan te gaan. We trainen zelfstandigheid op veel verschillende manieren: zelf aankleden, eten, problemen oplossen met leeftijdsgenoten, hulp vragen en naar de wc gaan. Zelfstandigheid wordt individueel bekeken en gewaardeerd. Een opdracht is voor het ene kind een hele uitdaging terwijl de ander het fluitend doet. De manier waarop je je waardering toont verschilt dus ook.

Voor het krijgen van zelfvertrouwen is het erg belangrijk dat het kind keuzes leert maken. Het leren bij zichzelf te blijven en aan te voelen wat het wil. Bijkomend voordeel is dat keuzemogelijkheden het kind afleidt van het bekende ‘nee zeggen’. Je vraagt immers niet of een kind iets wil, maar je legt een keuze voor. Het kind heeft dan minder de neiging om ertegenin te gaan door “nee” te zeggen. Een voorbeeld van het geven van keuzes is; het kiezen van broodbeleg of het wel of niet mee doen aan een activiteit.

Zelfvertrouwen over je eigen lichaam is ook een focuspunt. Al vroeg gaan kinderen hun eigen lichaam ontdekken en zien ze verschillen met anderen. Ook op onze kinderopvang krijgen we met dit soort zaken te maken. We mijden lichamelijke bewustwording niet en doen er ook niet geheimzinnig over. Ook proberen we de kinderen niet te corrigeren als ze bezig zijn hun lichaam te ontdekken. Ze zouden dan het idee kunnen krijgen dat het fout is wat ze doen. Wel leren we de kinderen, dat sommige plekjes van jezelf zijn en dat je beter alleen kunt zijn als je hieraan zit.

BSO

Op onze BSO locaties wordt er rekening mee gehouden dat de behoeftes en interesses van de kinderen veranderen naar mate ze ouder worden. De pm'ers geven de kinderen steeds meer ruimte voor eigen keuzen en bieden activiteiten aan die bij het niveau en interesse passen. Dit doen we bijvoorbeeld door specifieke speelhoeken in te richten voor deze doelgroep. Denk aan een vide waarbij de oudere kinderen zich kunnen terugtrekken voor ontspanning of een werkplaats waar ze kunnen timmeren.

De pm'ers houden in de omgang met de kinderen rekening met de manier van omgaan en aanspreken. Puberaal gedrag kan samengaan met uitdagen, grenzen opzoeken en onvoorspelbaar gedrag. Wij proberen rekening te houden met ieders grenzen, zowel van de pm'ers, de 8 plussers en groepsgenoten.

Kinderen van 8 jaar en ouder krijgen ruimte voor eigen inbreng door ze regelmatig zelf te laten bepalen op welke manier of moment iets gebeurt. Hierbij worden uiteraard wel grenzen gesteld.

3.3. De ontwikkeling van sociale competenties

Sociale competenties zijn vaardigheden en kennis over hoe je met anderen omgaat. Deze competenties kun je ontwikkelen door uit te proberen wat wel en niet werkt of bij andere kinderen en volwassenen gedrag af te kijken en te kopiëren. In dit proces leren kinderen wat hun eigen gevoelens en de gevoelens van een ander zijn. Het kind leert de betekenis van delen, vrolijkheid, genegenheid, troosten, helpen, rekening houden met anderen en het omgaan met uitdagingen en meningsverschillen. Spelenderwijs leren wij de kinderen hoe ze hiermee om kunnen gaan.

Samen spelen vinden we belangrijk maar er is ook ruimte om alleen iets te doen. De allerkleinsten hebben nog niet het vermogen om rekening te houden met een ander. Zij kijken voornamelijk naar zichzelf. Toch leren we hen vanaf jongs af aan al om naar elkaar te kijken en te luisteren. Dit doen we door de kleintjes te betrekken bij activiteiten zoals voorlezen, zingen, spelletjes doen en knutselen. Kinderen leren door te kijken naar een ander en dit gedrag te kopiëren. De pm'er stimuleert dit door hen te betrekken bij de groepsactiviteiten. Een voorbeeld is de kring in de ochtend, ook de baby's worden in de kring gezet.

Zodra een kind rond de 2 jaar oud is gaat hij zich meer open te stellen voor een ander waardoor wij hen vanaf deze leeftijd kunnen leren om rekening te houden met elkaar en samen te spelen. Dit wordt vooral gestimuleerd door de groep in te delen in hoeken met speelgoed. Kinderen spelen dan in groepjes met hetzelfde speelgoed waardoor zij leren te delen, samen te spelen en met verschillende kinderen om te gaan. Het bewust worden van elkaar doen wij ook door in groepsverband activiteiten te ondernemen. Bijvoorbeeld het starten van de dag in de kring waarbij we het liedje 'goedemorgen naam, wie zit er naast jou weet je dat misschien' zingen. Maar ook het wachten op elkaar (bij het eten), in een treintje naar buiten gaan, speelgoed van en met elkaar opruimen, één voor één te praten en naar elkaar te luisteren.

De pm'er stimuleert vriendschap, kameraadschap en samenwerking tussen de kinderen onderling. Dit doen wij door activiteiten aan te bieden waarbij kinderen moeten samenwerken zoals zeskamp, een hindernisbaan en samen de moestuin verzorgen. Bij vriendschappen en samenwerken hoort ook het ontstaan van conflicten. Wij stimuleren kinderen zelf conflicten op te lossen. De rol van de pm'er verschilt per situatie; sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend, bruggenbouwer en grenzen bieden waar nodig. Wij hanteren groepsregels en omgangsregels. Soms is het nodig om een kind uit het spel te halen en even apart te zetten. We gaan het gesprek aan met het kind en leren het kind sorry te zeggen. Wij belonen goed gedrag door complimenten te geven. Voorbeelden zijn; een kind staat zijn speelgoed af aan een ander kind die er ook graag mee wilt spelen of het kind helpt een ander kind als iets niet lukt. Dit doen wij door te zeggen; 'wat goed dat jij je speelgoed deelt met een ander of wat fijn dat je behulpzaam bent'. Ondanks dat we vriendschappen onderling stimuleren laten wij kinderen vrij om te kiezen met wie ze willen spelen. Kinderen mogen zelf bepalen naast wie zij aan tafel willen zitten of met wie zij in de poppenhoek willen spelen. Wij zijn daarbij wel erg waakzaam op uitsluiting. Zodra wij dit merken grijpen we in en begeleiden we het spel zodat ook het andere kind aansluiting vindt. Wij leren de kinderen respect te hebben voor elkaar (Ik Ok, jij Ok van Eric Berne), pesten wordt niet getolereerd. Hiervoor hanteren wij een *pestprotocol*.

BSO

De pm'ers sluiten zo veel mogelijk aan op de sociale omgangsvormen die in die leeftijdsgroep tussen jongens en meisjes onderling kunnen spelen en begeleiden de kinderen hierbij. Ze grijpen adequaat in bij negatieve interacties en sociale omgangskenmerken van kinderen in de 8 plus leeftijdsgroep, denk aan stoer gedrag, roddelen, uitdagen, klieren. Ook is er aandacht voor de omgang tussen 8plussers en jongere kinderen. Er is respect voor privacy, en kwetsbaarheid.

De kinderen krijgen regelmatig de gelegenheid hun wensen voor verandering of verbetering op de BSO kenbaar te maken, onder andere middels een jaarlijkse enquête. Ook worden er kindervergaderingen georganiseerd waarbij kinderen samen mogen beslissen en rekening leren houden met elkaar.

3.4. De overdracht van waarden en normen

Om in een samenleving te kunnen functioneren, is het nodig dat kinderen de waarden, normen en regels van de maatschappij waarin zij leven leren kennen en eigen maken. Het overbrengen van waarden en normen speelt in de opvoeding van kinderen een grote rol. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaalde gedragingen of gebeurtenissen. Het zijn ideeën of opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden. Ze veranderen in de loop van de tijd en variëren van samenleving tot samenleving. Normen zijn de vertaling van waarden in regels en voorschriften hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. In de kinderopvang hanteren we regels omtrent de veiligheid en het omgaan met elkaar, met de materialen en de omgeving. Maar ook het respect voor medemens, natuur en omgeving speelt een belangrijke rol.

Wij brengen waarden en normen over door in de eerste plaats zelf het goede voorbeeld te geven. Als we kinderen willen leren waardering en erkenning te hebben voor elkaar moeten we beginnen met respect tonen voor hen maar ook voor elkaar. Dit uit zich voornamelijk in communicatie. We maken de kinderen duidelijk wat we ze willen leren. Om voor kinderen duidelijk te maken wat er van ze verwacht wordt hanteren wij groepsregels, zoals; samen spelen en delen, eerlijk zijn, geen agressie, zorgvuldig omgaan met spullen van jezelf en van een ander, waarderen en respecteren van jezelf en anderen, sociaal zijn (elkaar laten uitpraten, aardig zijn tegen elkaar, op elkaar wachten). De meeste van deze normen en waarden leren we de kinderen spelenderwijs aan. Bijvoorbeeld; het bord met fruit gaat rond en iedereen pakt om de beurt een stukje (delen) of we doen een spelletje waar iedereen die wil

aan mee mag doen (sociaal zijn). Tijdens de kring laten we elkaar uitpraten en geven we elkaar de ruimte om iets te vertellen.

Er worden naast basale normen en waarden (elkaar met de naam aanspreken, op de beurt wachten, niet door elkaar praten) ook heldere afspraken gemaakt waarop men elkaar aanspreekt indien iemand zich hier niet aan houdt (pm'ers maar ook kinderen onderling). Een goed voorbeeld is; speelgoed opruimen voordat je ergens anders mee gaat spelen. Kinderen attenderen elkaar daar ook op.

De belangrijkste norm is respect. De pm'ers hebben hier constant aandacht voor. Een kind dat met iets gooit moet niet alleen leren dat hij een ander pijn kan doen maar ook dat het speelgoed kapot kan gaan waardoor een ander er niet meer mee kan spelen. Tijdens het buiten spelen hebben we respect voor de natuur en plukken we niet zomaar bloemen en planten. Een mier wordt niet vertrapt maar juist door de medewerker opgepakt om samen met de kinderen te bekijken en weer voorzichtig terug gezet.

Wij vinden het ook belangrijk dat kinderen maatschappelijk betrokken zijn. Wij leren kinderen om te zorgen voor een ander en naar een ander om te kijken. Dit doen wij bijvoorbeeld door deel te nemen aan een kledingbeurs voor het goede doel of met de peuters een uitstapje te maken naar een bejaardentehuis.

BSO

De kinderen worden betrokken bij het opstellen van (een aantal) regels en hebben hier invloed op. Ook worden ze door de pm'ers begeleid in het leren kennen van de regels en afspraken en het hiermee omgaan. Op deze manier is het duidelijk wat er van de kinderen wordt verwacht. De kinderen wordt duidelijk uitgelegd wat de consequenties zijn als zij afspraken negeren of overtreden.

Er wordt rekening gehouden met de toenemende zelfstandigheid van kinderen van 8 jaar en ouder. Voor deze groep kinderen worden er in specifieke situaties of op momenten dan ook andere regels toegepast. Zij mogen (na toestemming van de ouders) bijvoorbeeld op meer plekken spelen dan de jongere kinderen, buiten de hekken van de kinderopvang. Zij mogen soms ook zelfstandig vanuit school naar de BSO komen of alleen naar huis gaan.

Kinderen van 8 jaar en ouder worden (zonder overvraagd te worden) ook ingeschakeld bij organisatorische zaken en als hulp of steun bij jongere kinderen.

**De praktische invulling van de doelen kan per locatie iets verschillen. De werkwijze staat dan in de pedagogisch werkplannen beschreven.*

4 Pedagogisch handelen

Om de vier pedagogische basisdoelen te kunnen bereiken wordt er een beroep gedaan op zes interactievaardigheden van de medewerkers. Goede interactievaardigheden dragen bij aan een optimale ontwikkeling van jonge kinderen. Het biedt kinderen een goede emotionele en educatieve ondersteuning. Voor een goede interactie is het nodig dat het taalgebruik van de pm'er rijk, interactief en correct is. De medewerkers worden hierin gecoacht.

De interactievaardigheden lichten we hieronder verder toe:

4.1. Sensitieve responsiviteit

Onze pedagogische visie en aanpak zijn gebaseerd op de overtuiging dat door een liefdevolle benadering het vertrouwen van het kind kan groeien. We geven het kind dus zoveel mogelijk

erkenning en waardering. En zo communiceren ze dat het kind mag zijn zoals het is. Het kind is Oké is een van de uitgangspunten voor deze omgang. Deze theorie vindt u terug in hoofdstuk 1. Werken volgens het model “De OK Corral” betekent dat pm’ers zich verdiepen in wat het kind wil en steeds de vraag: ‘Hoe sta ik daar zelf in, hoe wil ik daarmee omgaan?’ beantwoorden. Dat geldt zeker voor de omgang met kinderen met opvallend gedrag. Kinderen mogen druk zijn op onze kinderopvang, pm’ers maken daar ruimte voor en tonen zo respect voor de eigenheid en autonomie van het kind.

De pm’ers stimuleren zoveel mogelijk het zelfstandig handelen van de kinderen. We geven kinderen dan ook graag keuzes en vragen ze om medewerking in plaats van ze te commanderen.

4.2. Respect voor de autonomie

Respect voor de autonomie betekent het respect hebben voor wie het kind is, voor de eigenheid van het kind en voor wat het kind wil. Ieder kind is anders waardoor wij met ieder kind anders omgaan. Het belangrijkste hierin is respect. Wij behandelen de kinderen ook zoals wij zelf behandeld willen worden.

In de praktijk zie je dit op verschillende manieren terug. De pm’ers pakken een baby niet zomaar onverwachts op of vegen de neus van achteren. Wij benaderen baby’s altijd van voren, maken oogcontact en benoemen wat we doen. Tijdens het verschonen praten we tegen de baby’s en geven we ook ruimte om de baby te laten reageren. Een baby wordt vast gehouden op de manier zoals hij of zij dat prettig vindt.

Ook bij de wat grotere kinderen praten we veel en benoemen we wat we doen. We geven kinderen ruimte om dingen zelf te doen, zoals aankleden, zelf hun gezichtje wassen met de washand en zelf een broodje smeren. Wij helpen kinderen als zij daar zelf om vragen of als zij laten blijken dat zij hulp wensen. Kinderen krijgen bij ons keuzes zoals het wel of niet mee willen doen aan een activiteit, wat ze voor beleg op hun broodje willen en hoeveel ze willen eten. Wij dwingen kinderen niks op. Wel gaat het groepsbelang soms voor, als er bijvoorbeeld weinig tijd is en het aankleden veel tijd kost. Dan helpen wij kinderen op weg. Een ander voorbeeld is het naar buiten gaan. Dit doen wij altijd samen (tenzij het door het aantal pm’ers anders mogelijk is), waardoor kinderen dus ook altijd mee gaan. Wij vinden het belangrijk (het liefst zo vaak mogelijk) naar buiten te gaan. Dit is gezond en leerzaam. Kinderen worden door de pm’ers gestimuleerd en enthousiast gemaakt mee te doen met activiteiten die buiten plaats vinden

4.3. Structureren en grenzen stellen

Stimuleren is belangrijker dan corrigeren. We geven daarom veel complimentjes, een aai over de bol, een knuffel of een knipoog. Hierdoor krijgt het kind een positief zelfbeeld en zelfvertrouwen. En door meer aandacht te besteden aan het positieve gedrag zal een kind er plezier in krijgen goed gedrag te vertonen en zal negatief gedrag minder voorkomen.

We geloven dat naast het bieden van structuur en regelmaat, uitdaging belangrijk is voor kinderen. We stimuleren de kinderen om steeds weer wat nieuws te ontdekken. Dat neemt niet weg dat we op gezette tijden het gedrag sturen, bijvoorbeeld door een kind te vragen nu rustig in een hoekje te gaan spelen.

Waar regels zijn, worden regels overtreden. We leren de kinderen ook dat fouten maken mag, want daar leer je van. Uiteraard laten we ze ook eigen verantwoording nemen voor hun fouten. Bijvoorbeeld als een kind een ander kindje heeft geslagen. We zeggen in zo’n geval: ‘Wat jammer dat het gebeurd is, maar we kunnen het weer goed maken door elkaar weer een hand te geven’. Daarna een groot compliment. ‘Goed zo, dat heb je knap opgelost’.

We werken met de methode “*ombuigen van gedrag*”. Een kind is niet lastig, maar heeft ergens last van. We proberen te achterhalen waar het kind last van heeft. We benoemen wat we zien en wat we denken dat het kind wil, geven positieve aandacht en proberen “nee en niet” te vermijden. We houden er rekening mee dat kinderen onder de 4 jaar ons niet uitdagen, maar de wereld aan het ontdekken zijn. Als geen enkele manier werkt, dan zetten we de Time-in in. Hierbij wordt een kindje op een stoeltje aan de zijkant van de ruimte gezet (niet op de gang!) en duidelijk benoemd waarom dat gebeurt. Dit duurt in principe 1 minuut en kan worden uitgebreid naar 3 minuten als een kind niet blijft zitten. Als dat niet werkt, volgt een logische consequentie. Zie ook: *Werkinstructie Ombuigen van gedrag*. De pedagogisch coaches of kinderpsycholoog kunnen altijd worden ingeschakeld om ondersteuning te bieden.

4.4. Praten en uitleggen

Er is een groot verschil tussen zeggen: ‘Jij bent niet lief’ en ‘Wat je nu doet dat vind ik niet lief’. In het eerst geval denkt het kind: ‘ik ben niet lief’. In het tweede geval denkt het kind ‘wat ik deed was niet goed, misschien moet ik dat niet meer doen’. Dit is de reden waarom we het kind altijd aanspreken op het gedrag en daarbij duidelijk uitleggen wat we hier wel of niet goed aan vinden. Deze pedagogische benadering baseren we op het Oké Kwadrant (Ik Oké, jij Oké, zie H1). In paragraaf 5.1. gaan we ook dieper in op de communicatie en de interactie tussen het kind en de pm’er.

4.5. Ontwikkelingsstimulering

Onze pm’ers stimuleren kinderen om de wereld om zich heen te ontdekken. Dat doen ze op zeven verschillende ontwikkelingsgebieden:

1. Zelfstandigheid
2. Omgevingsbewustzijn
3. Sociaal-emotionele ontwikkeling
4. Spelontwikkeling
5. Creatieve ontwikkeling
6. Taalontwikkeling
7. Cognitieve ontwikkeling
8. Lichamelijke ontwikkeling: grove en fijne motoriek

Ontwikkelingsgebied 1: Zelfstandigheid

Het kind leert zelfstandig voor zichzelf en zijn omgeving te zorgen. Zelf je speen pakken, zichzelf aankleden na het slaapruutje, de afwasmachine inruimen en speelgoed opruimen zijn voorbeelden van activiteiten die dit bevorderen. Bij het oudere kind wordt er ook gewerkt aan de zelfstandigheid en het steeds verder uitbouwen daarvan. Kinderen worden gestimuleerd zelfstandig conflicten op te lossen, spullen voor activiteiten te verzamelen en zelf zorg te dragen voor eigen spullen zoals jas, tas en brieven van school.

Ontwikkelingsgebied 2: Omgevingsbewustzijn

Het kind wordt zich bewust van mensen en zaken in zijn omgeving. We stimuleren dit o.a. door te oefenen met namen en achternamen, verschillende soorten bloemen of auto’s te bekijken en familieleden te benoemen.

Bij het oudere kind gaat dit nog een stapje verder. Hij wordt zich er steeds bewuster van dat je samen met anderen op de wereld bent en dat we dus samen moeten leren spelen, werken en ontspannen. Spellens en activiteiten waar kinderen moeten samenwerken stimuleren dit bewustzijn.

Ontwikkelingsgebied 3: Sociaal-emotionele ontwikkeling

Het kind leert omgaan met zijn eigen gevoelens en die van andere mensen. Door kinderen te helpen met afscheid nemen van ouders in de ochtend leren ze omgaan met verdrietige momenten.

Langzaam leert een kind er steeds iets bij zoals zelf ruzies oplossen, spullen met elkaar delen, samenwerken of netjes op je beurt wachten.

Ontwikkelingsgebied 4: Spelontwikkeling

De spelontwikkeling stimuleren we door op vele verschillende manieren spellen met elkaar te doen en kinderen te leren ook alleen te spelen. Een aantal van de verschillende spellen die we aanbieden zijn kring spellen, rollen spellen, gericht spelen, abstracte spellen en fantasie spellen. Door te spelen ontwikkelen ze vaardigheden, oefenen ze situaties en vergroten ze hun zelfvertrouwen.

Ontwikkelingsgebied 5: Creatieve ontwikkeling

De pm's stimuleren de creatieve ontwikkeling door het aanbieden van verschillende materialen (zoals water, zand, klei, verf, verkleedkleden, schmink etc.) en activiteiten als muziek en dans. Wij leggen kinderen niks op en wij laten kinderen vrij in hun spel en tijdens een activiteit. Als wij bijvoorbeeld zonnetjes gaan plakken dan bepaalt het kind zelf hoe hij het zonnetje eruit wilt laten zien. We doen ook knutselactiviteiten die vrij zijn, bijvoorbeeld tekenen in scheerschuim of kleien. Het resultaat is niet belangrijk, het gaat ons om het proces en dat het kind zelf nadenkt over wat hij of zij wilt maken of doen.

Creativiteit speelt niet alleen bij het knutselen maar ook bij het vrij spelen. Wij bieden kinderen de ruimte om creativiteit in hun spel aan te brengen. Sommige kinderen vinden het fijn als wij spel prikkels geven. Een voorbeeld daarvan is; het samen bakken van zandtaartjes in de zandbak, of het samen spelen van vader en moedertje in de poppenhoek.

Ontwikkelingsgebied 6: Taalontwikkeling

Kinderen leren op veel verschillende manieren taal herkennen, begrijpen en gebruiken. Bij de kleinsten zingen we veel zodat kinderen bekend worden met klanken, we vertellen wat we doen (bijvoorbeeld tijdens het verschonen of naar bed brengen), daarna stimuleren we kinderen door alles wat ze doen te verwoorden en we lezen veel voor. Bij de oudere kinderen spelen we taalspelletjes die ze uitdaagt om goed na te denken over taal. We stellen de kinderen vragen en geven hen de ruimte te antwoorden, we zingen liedjes in de kring en we lezen boekjes voor. Ook bij oudere kinderen benoemen we constant wat we doen en wat we zien.

Ontwikkelingsgebied 7: Cognitieve ontwikkeling

Het kind komt spelenderwijs in aanraking met verschillende prikkels die ze moeten verwerken. De zintuigen kijken, proeven, voelen en horen zijn hierbij erg belangrijk. Deze vaardigheden stimuleren wij door verschillende activiteiten aan te bieden zoals het leren van kleuren, vormen, cijfers en letters. Het voelen, ruiken en proeven van verschillend fruit. Het stellen van vragen zoals; "hoe doet een koe, schaap, eend" enz. En we laten kinderen ook zelf een koe tekenen op papier of we doen dieren na en laten kinderen raden welk dier het is. Ook oefenen wij vaak het geheugen door het "toverspel" (onthouden van weggestopte voorwerpen). Niet alleen de activiteiten stimuleren de cognitieve vaardigheden maar ook het spel materiaal op onze locaties. Denk hierbij aan de verschillende speelhoeken op de groepen maar ook het aanbod van puzzels, uitdagend speelgoed en spelletjes zoals Memory of Domino.

Ontwikkelingsgebied 8: Lichamelijke ontwikkeling

Het kind leert zijn lichaam kennen en alle mogelijkheden die het te bieden heeft. Deze ontwikkeling gaat geleidelijk en is te verdelen in grove en fijne motoriek.

Grove motoriek

De grove motoriek zijn de grote bewegingen welke wij stimuleren door de kinderen verschillende bewegings- en spelactiviteiten aan te bieden.

Wij oefenen samen met baby's het omrollen, zitten en het aan de hand stapjes zetten. Maar ook het zingen van liedjes als 'Klap eens in de handjes' en het oefenen met het eten van een vork of lepel.

Peuters gaan van nature graag op ontdekking. Wij begeleiden hen door dagelijks verschillende bewegingsactiviteiten aan te bieden. Voorbeelden zijn; gymoefeningen als hinkelen, vangen, huppelen, springen en het lopen en klimmen op verschillende hoogtes, balspelletjes zoals overgooien en voetballen, dansspelletjes; stoelendans, zakdoekje leggen en dansen op muziek. Tijdens het buiten spelen kunnen kinderen fietsen, steppen, rennen, en worden er bewegingsspelletjes gedaan zoals 'Tikkertje' of 'Anna maria koekoek'.

De locaties bieden voor alle leeftijden verschillende mogelijkheden om te klauteren, klimmen, rennen en springen. Denk aan een glijbaan, zandbak, trampoline, klimrek.

Fijne motoriek

Naast de grove, kennen wij ook de fijne motoriek. Deze omvat de vaak kleine bewegingen, die de coördinatie tussen de ogen en handen vereist.

Een baby gaat proberen naar voorwerpen te grijpen en natuurlijk in eerste instantie misgrijpen, en daarna probeert hij het in de mond te stoppen. Wij bieden veel verschillende materialen aan zoals babyspeeltjes (bijvoorbeeld rammelaars, knisperboekje), een baby gym en materialen zoals verf, klei, water en zand. Een dreumes oefent bijvoorbeeld door te tekenen met krijtjes, stopt blokken in de blokkenstoof of maakt een puzzel. En een peuter leert kralen te rijgen, knippen, plakken (met lijm, maar ook met stickertjes), kleuren (potloden, maar ook stiften en krijtjes), verven en bouwen.

4.6. Begeleiden van interacties tussen kinderen

Kinderen spelen en leren samen bij Kidswereld. Vaak gaat dat heel goed en soms levert dat problemen op. En juist die problemen zijn belangrijke leermomenten. We proberen kinderen te stimuleren om zelf hun conflicten op te lossen. Dat doen we in een aantal stappen. We laten een kinderen eerst verwoorden wat ze voelen. Zo geven we kinderen de ruimte emoties te voelen en te omschrijven. We letten er wel op dat kinderen vanuit zichzelf praten. Zo wordt 'hij slaat mij, hij is stom' omgezet in 'hij slaat mij, ik vind dat stom'. Op deze manier proberen we kinderen aan te leren om bij zichzelf te blijven en te vertellen wat ze voelen. Ook leren we ze elkaar aan te spreken op gedrag en niet op wie ze zijn.

Bij het oplossen van een conflict proberen we kinderen elkaars standpunten te laten inzien: 'Je hebt geslagen, dat doet pijn bij de ander. Snap je dat?'. We vertellen duidelijk dat fouten maken mag, maar dat we wel moeten proberen om ervan te leren zodat we de volgende keer niet weer dezelfde fout maken. We laten kinderen eigen verantwoording nemen. En als het weer goed wordt gemaakt, complimenteren pm'ers de kinderen voor de goede aanpak.

Naar mate de kinderen groter worden zijn deze stappen makkelijker te nemen omdat er meer interactie tussen kinderen en pm'er is. Juist daarom beginnen we er al vroeg mee. Bij de jonge kinderen zullen de pm'ers meer zelf verwoorden (om te ondersteunen) dan we bij oudere kinderen doen. Zo maken we de bedoeling wel al duidelijk.

5 Middelen

In H2 hebben we de pedagogische doelen uitgebreid toegelicht. Kort gezegd zijn dat het bieden van emotionele veiligheid, het gelegenheid bieden tot ontwikkelen van persoonlijke en sociale competenties en de kans bieden om zich waarden en normen, de cultuur van de samenleving eigen te

maken. Wij werken elke dag aan deze vier basisdoelen. In onze organisatie zetten we een aantal middelen in om deze doelen te bereiken. Hierover lees je meer hieronder.

5.1. Interactie tussen pm'er en het kind

Een goede communicatie tussen de pm'er en de kinderen is van groot belang om onze pedagogische doelen te bereiken. Met onze verbale en non-verbale communicatie leggen we de wereld uit aan kinderen, we verwoorden zaken voor de kinderen die dat vaak nog niet kunnen en we creëren een veilige sfeer. (Zie ook H3 voor de interactievaardigheden van pm'ers)

Er zijn een aantal zaken die we aanhouden bij het communiceren met kinderen;

- **We vullen het gevoel van een kind zo min mogelijk in.** Je kunt immers niet altijd meteen zien waarom een kind huilt. Door tekenen niet meteen in te vullen, bevestigen we kinderen niet in hun vaak irreële angsten en benaderen we een kind open. Als een kind bang is zullen we dus niet zeggen: 'Eng hè, kom maar bij me hoor'. Op deze manier wordt het kind bevestigd in zijn gevoel, een volwassen zegt immers ook dat het eng is. In plaats daarvan zeggen we liever: 'kom maar bij me, dan help ik je even'. Zo vullen we niks in en geven we het kind de kans om angsten te overwinnen en het zelfvertrouwen te vergroten.

- **We leren kinderen om te praten vanuit zichzelf.** Want als je praat vanuit jezelf, val je een ander niet aan. **Daarnaast leren we kinderen om na te denken over het gevoel dat ze ervaren en het onder woorden te brengen.** De pm'ers geven hierin het voorbeeld. We praten zoveel mogelijk in zogenoemde ik-boodschappen. 'Ik vind het vervelend als je zo doet.' of 'Ik krijg pijn in mijn oren als je zo gilt.' Zo wordt een kind zich bewust van wat gedrag met een ander kan doen en geven we het de kans zich te verbeteren. Het woordje 'niet' vermijden wij liever omdat de boodschap hiermee wordt ontkracht. Bovendien horen kinderen het woordje 'niet' niet.

- **We praten zoveel mogelijk vanuit wat we observeren.** Kinderen krijgen de hele dag te maken met emoties, maar moeten vaak nog leren om daar op een goede manier mee om te gaan. De pm'ers proberen het kind hierbij te helpen door te verwoorden wat ze zien. Ze passen hierbij wel goed op dat ze geen invulling geven. Dus als een kind staat te stampvoeten, zeggen we niet: 'Wat ben je boos!', maar: 'Ik zie dat je aan het stampvoeten bent, kun je vertellen wat er is?'

- **We belonen kinderen op een positieve manier.** Dat betekent dat we vooral complimenten geven als iets goed gaat. In plaats van boos worden als iets niet gaat zoals we zouden willen. Op deze manier voelen kinderen al snel dat op een goede manier met elkaar omgaan meer beloning geeft dan iets tegenwerken.

5.2. De inrichting van de ruimtes

Onze groepsruimtes zijn geschikt voor kinderen van alle leeftijden. Uiteraard zijn de ruimtes veilig om in te spelen maar we richten de ruimtes ook zo in dat kinderen zich naar hartenlust kunnen ontwikkelen. Die ontwikkeling stimuleren we in de ruimtes op de volgende manieren;

- **In de ruimtes zijn verschillende hoeken ingericht.** We hebben bijvoorbeeld een poppenhoek, een autohoek en een bouwhoek. Deze themahoeken zorgen ervoor dat kinderen op kunnen gaan in hun spel zonder afgeleid te worden. Daarnaast geven ze kinderen duidelijkheid over wat er bij deze hoek hoort en waarom. Zo leren ze met spel de wereld ordenen en begrijpen. En op latere leeftijd zorgt het ook nog eens dat kinderen zich beter kunnen concentreren.

- **Kinderen hebben ruimte nodig.** Zowel binnen als buiten. Daarom hebben we ruimtes gecreëerd waar kinderen veilig kunnen vallen en weer op kunnen staan. En we zorgen ervoor dat kinderen

zoveel mogelijk zelf hun speelgoed kunnen pakken. Ook onze buitenruimtes zijn zo ruim mogelijk ingedeeld zodat kinderen lekker vrij kunnen bewegen. Dat betekent overigens wel dat kinderen bij Kidswereld vies mogen worden. Want ook als het geregend heeft gaan we naar buiten. We trekken er ook op uit om de wereld buiten de opvang te leren kennen. Zo verbreden kinderen hun horizon en leren ze op elkaar te letten en bij elkaar blijven.

Naast respect voor elkaar vinden we ook respect voor de omgeving belangrijk. We leren de kinderen voorzichtig om te gaan met spullen. De kinderen leren van begin af aan dat ze speelgoed goed moet opruimen zodat je het later weer terug kunt vinden. Ook bij de BSO is het van groot belang dat kinderen leren verantwoordelijk te zijn voor de ruimte en de spullen die daarin staan. Opruimen voordat je naar huis gaat is dus een belangrijke regel.

5.3. Het activiteiten aanbod

Aan alle kinderen bieden we activiteiten aan die passen bij hun ontwikkelingsfase en leeftijd. Zo kunnen ze zich vaardigheden eigen maken op een speelse manier. De soorten activiteiten delen we als volgt in;

- 1) Thema gerichte activiteiten
- 2) Ontwikkelingsgerichte activiteiten
- 3) Vrij spelen
- 4) Buiten spelen

1) Thema gerichte activiteiten

Dit zijn activiteiten die passen bij een tijdelijk thema. Binnen dit thema organiseren we activiteiten als kleien, kleuren, knippen, scheuren, prikken et cetera. Zo laten we kinderen verschillende materialen ontdekken. We houden rekening met het ontwikkelingsniveau van het kind en observeren de vorderingen.

Er is afwisseling in de activiteiten die we aanbieden. Op alle ontwikkelingsgebieden willen we op een speelse wijze stimulerend bezig zijn: de zintuigen prikkelen door bijvoorbeeld met klei, zand, water, muziek, hamertje tik aan de gang te gaan. Met spelen leren de kinderen niet alleen zichzelf maar ook de wereld om hen heen kennen. We werken met de thema's van Uk & Puk (zie ook p 5.6). Hiervoor zijn er themabakken aanwezig.

Op de BSO werken we ook regelmatig met thema's. In een aantal weken gaan we dan steeds dieper op een bepaald thema in zodat kinderen alle facetten van dit thema leren kennen. Een goed voorbeeld is het landentema dat we vaak gebruiken tijdens de zomervakantie. Iedere vakantie kiezen we een aantal landen uit. Kinderen leren spelenderwijs over de gebruiken en rituelen in dit land, maar ook bijvoorbeeld over de taal en keuren die horen bij het land. Het is belangrijk dat kinderen leren dat er mensen zijn met andere culturen dan de onze. Ze leren zo al vroeg dan je respect en begrip moet hebben voor mensen die dingen anders doen dan wij. We leven immers in een multicultureel land en een kleine wereld.

2) Ontwikkelingsgerichte activiteiten

Hier gaat het om activiteiten die passen bij de ontwikkelingsfase waar het kind zich in bevindt. Zo kan de peuters, naast het programma op de eigen groep, speciale 3+ activiteiten aangeboden worden. Hiervoor verzamelen we alle kinderen van 3 jaar en ouder van een groep. Om de beurt gaat een deel van de kinderen vrij spelen en wordt er met de andere kinderen in kleine groepjes of individueel een

gerichte activiteit gedaan. Deze activiteiten vallen binnen het thema van dat moment en worden vooraf door de pm'ers voorbereid. Bij mooi weer kan dit 3+ programma ook buiten plaatsvinden.

De activiteiten voor de 3+ peuters zijn al wat moeilijker, uitdagender en meer zelfstandig van karakter. Bij de peuters wordt veel aan de cognitieve ontwikkeling gedaan zoals het oefenen van de dagen van de week, het weer, kleur-, taal- en luisterspelletjes. Deze activiteiten sluiten aan bij het programma in de onderbouw van de basisschool. Op deze manier worden de kinderen goed voorbereid op de basisschool.

3) Vrij spelen

Kinderen doen dit helemaal zelf en toch is het een van de meest effectieve manieren van spelen; vrij spelen. Door kinderen de vrijheid te geven om zelf hun spel te bepalen uiten en stimuleren ze hun creativiteit en fantasie. Daarnaast is het een goede manier om te leren samenspelen met de andere kinderen op de groep. Tijdens het vrij spelen kunnen kinderen spelen met het spelmateriaal dat op de groep aanwezig is. Zij bepalen zelf hun spel.

4) Buitenspelen

Een belangrijke activiteit bij Kidswereld is naar buiten gaan. Het is goed voor de gezondheid en bovendien ontdekken de kinderen de omgeving en de grenzen hiervan. Daarom gaan we zo vaak mogelijk naar buiten met baby's en oudere kinderen.

Wij merken dat kinderen buiten zijn heerlijk vinden. In de plassen stampen, soms natte voeten krijgen, de wind door je haren laten waaien of heerlijk in de zandbak spelen. Onze ervaring is dat kinderen in de regen lopen geen probleem vinden. Het is aan de pm'er om ervoor te zorgen dat kinderen het niet koud krijgen. Kinderen die zichzelf niet voort kunnen bewegen krijgen het sneller koud. Daardoor gaan de grotere kinderen elke dag naar buiten en wordt er bij te guur weer voor baby's een uitzondering gemaakt. En als het warm is blijven we juist extra lang buiten en doen we de activiteiten gewoon daar.

Bij het buitenspelen vormt de natuur een belangrijk onderwerp. Bekijken hoe druk mieren zijn, hoe een spin een vlieg vangt en hoe kleverig het web is. Wat gebeurt er wanneer je een zaadje in de grond stopt? Kinderen ervaren zo wat natuur betekent en ze leren spelenderwijs om verder te kijken. Een zonnebloem groeit omhoog. Een pompoen heeft veel ruimte nodig. Dit geeft ze op een spelende manier inzicht. Pm'ers begeven zich tijdens het buiten spelen dan ook actief tussen de kinderen om behoeftes en signalen op te pikken. Ze doen een bewegingsspelletje of bestuderen met een groepje kinderen een lieveheersbeestje of bouwen hutten.

Op de locatie bij de veehouderij worden er extra vaardigheden verwacht van de pm'er. Zij leren kinderen hoe ze op een verantwoorde en vertrouwde manier met de dieren om kunnen gaan. Dat is niet alleen heel leuk. Kinderen worden er sociaalvaardiger, verantwoordelijker en zelfs intelligenter van als ze opgroeien met dieren.

5.4. Omgaan met baby's

Voor baby's hebben wij speciaal beleid ontwikkeld. Hierin komen verschillende onderwerpen aan bod zoals verzorging, slapen, huilen, verschillende ontwikkelingsgebieden en contact met ouders. Door goed te kijken en te luisteren naar baby's leren we ze kennen en weten we waaraan ze behoefte hebben. Hierdoor kunnen we inspelen op wat ze, op dat moment, nodig hebben. Met doel dat zij zich veilig en vertrouwd voelen. Dit is de basis voor een gunstige ontwikkeling. Voor meer informatie zie: *Babybeleid Kidswereld*.

5.5. Peuteropvang

Op een aantal locaties hebben wij een peuteropvang/ halve dag opvang. Dat zijn de locaties: Nigtevecht, Aetsveld en Nederhorst den Berg. Op de peuteropvang stimuleren we de interactie tussen

kinderen en bereiden we ze voor op de basisschool. In de groepen zitten maximaal zestien kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar, onder begeleiding van twee pm'ers. De groepen zijn ingericht met verschillende hoeken. We werken volgens de Uk & Puk methode, met thema's die elke zes weken wisselen. Deze voorschoolse educatiemethode is niet alleen leuk, maar ook nuttig. We krijgen zo al vroeg zicht op de ontwikkeling van kinderen en kunnen een eventuele ontwikkelingsachterstand vroegtijdig ontdekken en bijsturen. Onder punt 5.6 staat meer informatie over voorschoolse educatie. Zie ook de pedagogisch werkplannen van de locaties.

5.6. Ontwikkelingsgericht werken

Alles wat een kind leert, wordt opgeslagen op een soort harde schijf die een basis vormt voor de rest van je leven. Hoe meer woorden het kind leert, hoe beter hij in staat is al vroeg verschillende situaties in te schatten en te begrijpen. Maar de blauwdruk gaat niet alleen over woorden. Het gaat ook over dingen die kinderen meemaken. Kinderen ervaren op zeer jonge leeftijd al heel veel en zonder dat ze het kunnen verwoorden slaan ze deze dingen onbewust op in de hersenen.

Het maken van deze blauwdruk gebeurt in de eerste levensjaren. En kinderen doen het vooral door heel veel te spelen ("spelend leren"). We verstaan daaronder ervaren, ontwikkelen en leren. Onderzoek wijst uit dat deze blauwdruk veel meer invloed heeft op de rest van je leven dan we ooit dachten. Sterker nog, het vormt samen met het karakter ons gedrag. En dat is precies de reden waarom we werken met een voorschoolse educatiemethode waarmee we kinderen uitdagen, stimuleren en vooral ook plezier laten hebben.

Op alle locaties werken we met de ontwikkelingsgerichte methode Uk en Puk. Sommige locaties staan geregistreerd als *officiële VE-locatie*. In 2022 zijn dit de Peuteropvang locaties in Nigtevecht, Aetsveld-Weesp en Nederhorst den Berg. Voor deze locaties gelden specifieke regels vanuit de Wet kinderopvang en de verordening vanuit de betreffende Gemeente waaraan wij dienen te voldoen. Kinderen met een (door het consultatiebureau of de opvang) vastgestelde taal en/of ontwikkelingsachterstand krijgen een VE-indicatie en subsidie vanuit de gemeente. Dit zijn "doelgroepkinderen"

Doelgroepkinderen krijgen 960 uur VE bij Kidswereld aangeboden. Deze uren worden verdeeld over de anderhalf jaar dat zij VE ontvangen. Dit komt neer op 16 uur verdeeld over 3 dagdelen, waarvan 2 dagen van 5 uur en 1 dag van 6 uur. In de pedagogisch werkplannen van de VE locaties staat beschreven wat de dagen en tijdstippen zijn waarop de kinderen VE aangeboden krijgen.

5.6.1. Uk en Puk methode

Uk en Puk is een ontwikkelingsgerichte methode waarmee wij bij Kidswereld werken. Deze methode richt zich op de brede ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar. Uk en Puk is dus een educatief totaalprogramma. Het programma zorgt ervoor dat de overstap naar het basisonderwijs minder groot is. Daarnaast biedt het extra ondersteuning aan kinderen met een taal- en/of ontwikkelingsachterstand.

Er wordt gewerkt aan de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Geletterdheid, taalontwikkeling en tweetaligheid.
- Rekenvaardigheid
- Motorische ontwikkeling

Thema's en activiteitenplanning

De methodiek Uk & Puk bestaat uit 10 thema's: 1. Welkom Puk, 2. Knuffels, 3. Hatsjoe, 4. Hoera een baby, 5. Wat heb jij aan vandaag?, 6. Regen, 7. Dit ben ik, 8. Eet smakelijk, 9. Reuzen en kabouters, 10. Oef, wat warm. In het eerste thema Welkom Puk maken de kinderen kennis met Puk. Verder

komen thema's als Kerstmis, Sinterklaas, Pasen en de seizoenen aan bod. De thema's zijn afgestemd op de belevingswereld van de peuters. De activiteiten zijn heel speels en worden op een ongedwongen manier verweven in het normale dagritme van de kinderopvang.

Er wordt gewerkt met een jaarplanning waarin alle thema's opgenomen zijn. Daarnaast wordt er per thema een activiteitenplanning gemaakt. In de activiteitenplanning wordt van week tot week een planning gemaakt van de activiteiten die per dag gedaan worden. Zo weet de pm'er waar ze precies aan werkt. De thema's kunnen naar eigen inzicht aangepast worden bij onverwachte gebeurtenissen, bijv. de geboorte van een broertje of zusje. Een thema duurt in principe gemiddeld 6 weken, afhankelijk van de behoeftes van de kinderen. Per thema wordt er bekeken of er aanpassingen nodig zijn wat betreft de doelgroep, welke materialen nodig zijn bij het thema, hoe het lokaal in themasfeer kan worden ingericht en welke activiteiten passen bij het thema. We maken gebruik van de Uk en Puk map met themaboekjes. Uiteraard is hierbij ruimte voor eigen inbreng van de medewerkers. Via een gedeelde schijf op de computer delen medewerkers van verschillende locaties ideeën met elkaar. De activiteiten zijn er voor de verschillende leeftijdsgroepen en bouwen daarbij op in moeilijkheidsgraad. Op de locaties zijn er themabakken aanwezig met spullen die bij het betreffende thema passen.

Stimuleren ontwikkelingsgebieden

Door middel van diverse activiteiten wordt de totale ontwikkeling van kinderen gestimuleerd. Per thema kunnen er activiteiten in een grote of kleine groep of met individuele kinderen ondernomen worden. De activiteiten vinden vooral plaats binnen bestaande situaties zoals tijdens de verzorgings- en spelmomenten. De eigen inbreng van het kind is een essentieel onderdeel in elke activiteit.

De nadruk ligt op de mondelinge vaardigheden: spreken, luisteren en vergroten van de woordenschat. In het thema "Hatsjoe" is bijvoorbeeld een activiteit opgenomen waarin de kinderen ontdekken dat Puk verkouden is en waarin ze hem helpen met het snuiten van zijn neus. Daarbij leggen de kinderen niet alleen uit hoe Puk zijn neus moet snuiten (taal), ze leren ook om aardig te zijn voor een ander door hem te helpen (sociaal communicatieve ontwikkeling). Bovendien kiezen ze uit een theedoek, handdoek, baddoek en zakdoek de juiste doek om Puk z'n neus te snuiten, waarmee ze kennis maken met meten (beginnend rekenen).

Naast taal-, sociale- en rekenvaardigheden stimuleren wij de motorische vaardigheden van de kinderen. Hierbij kan worden gedacht aan de tekenontwikkeling, de grote en kleine motoriek. De kleine motoriek kan al van jongs af aan gestimuleerd worden door de zintuigen te prikkelen, denk aan het aanbieden van rammelaars en voelboekjes. Ook leren ze hoe verf, scheerschuim, klei en zand voelt. Naar mate de kinderen ouder worden, leren ze steeds meer materialen kennen, en verfijnt de kleine motoriek (denk aan bouwen met blokken of duplo).

De grote motoriek stimuleren wij onder meer door met de kinderen naar buiten te gaan. De kinderen hebben hier de ruimte te bewegen (fietsen, rennen, voetballen). Ook worden er nu en dan peuterdans- en/of yogalessen aangeboden. Daarnaast doen de medewerkers ook regelmatig tussen de momenten door beweegactiviteiten (op muziek) met de kinderen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gezamenlijk zingen van "hoofd, schouders, knie en teen" met de bijbehorende bewegingen.

Inrichting/ speelleeromgeving

De groepsruimtes zijn zo ingericht dat zij passen bij de VE methode. Er wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van dagritmekaarten, de pop Puk, een thematafel en er zijn verschillende hoeken. De groepen worden per thema aangekleed met materialen passend bij dit thema. Dit kan samen met de kinderen worden gedaan en naar gelang het thema vordert worden opgebouwd. Denk bijvoorbeeld aan een ziekenhuis-hoek die wordt opgebouwd n.a.v. de input die kinderen geven, passend bij het thema. De groepen zijn ingericht met verschillende speelhoeken zoals bijvoorbeeld een huishoek, een

bouwhoek en een leeshoek. Er wordt kinderen een speelleeromgeving geboden waar ze zoveel mogelijk zelfstandig kunnen spelen en ontdekken. De inrichting lokt het spelen uit.

De pop Puk speelt een belangrijke rol op de groep. Puk is het speelkameraadje van de kinderen. Puk maakt altijd wel iets mee wat de kinderen herkennen. Hij heeft bijvoorbeeld nieuwe schoenen, of is verkouden. Via Puk wordt op een veilige en speelse manier de reactie en inbreng van kinderen uitgelokt. Bij thema Hatsjoe is Puk bijvoorbeeld ziek. De kinderen worden gestimuleerd daar op te reageren en te bedenken hoe ze Puk kunnen helpen beter te worden.

Opleiding VE

Op de bij de Gemeente geregistreerde VE groepen is een training noodzakelijk voor een goede in- en uitvoering van het programma Uk en Puk. Zodoende kan het programma optimaal worden ingezet. In de training wordt o.a. aandacht besteed aan ontwikkeling, observatie, woordenschat-ontwikkeling en ouderbetrokkenheid. Diverse pm'ers hebben de Uk en Puk training gevolgd. Eén van de leiding-gevende heeft de "train-de-traineropleiding" Uk & Puk afgerond. Zij zal de training intern aan (geselecteerde) medewerkers van Kiswereld geven. Medewerkers op een VE groep beschikken over de juiste opleiding om op een VE groep te werken óf zijn daarvoor in opleiding. Een medewerker in opleiding staat altijd naast een gecertificeerde medewerker. VE medewerkers hebben tevens ten minste niveau 3F op de onderdelen Mondeling Taalvaardigheid en Lezen.

5.6.2. Starten van de dag in de kring

Iedere locatie heeft zijn eigen identiteit en doet het op haar eigen manier. Bij onze locaties is het gebruikelijk om de dag te starten in de kring. Voordat wij aan de kring starten zingen wij een liedje, bijvoorbeeld: "*we maken een kringetje*". De zelfstandigheid van kinderen vergroten we door hen te leren zelf een stoeltje te pakken en deze in de kring te zetten. De baby's worden ook bij de kring betrokken. Zij kunnen in een kinderstoel erbij worden gezet of even kort in een wippertje of op schoot. De pop Puk wordt ook bij de kring betrokken.

Door middel van liedjes en gedichtjes brengen we de kinderen in de kring taalgevoel bij. Er wordt gewerkt aan woordbegrip door boekjes passend bij het thema te gebruiken. De kinderen leren al jong naar elkaar te luisteren en op te merken wanneer er een kindje afwezig is i.v.m. bijvoorbeeld vakantie. Met name in de kring geven we bewust aandacht aan het 'zelf vertellen van hun verhaaltje'. Het zelfvertrouwen van kinderen wordt hierdoor vergroot.

Kinderen hebben behoefte aan structuur. De kring is dan ook op een voor de kinderen vertrouwde manier opgebouwd. Vaak wordt er met een 'goedemorgen- liedje' gestart. Door het zingen van het liedje en het benoemen van de naam van het kind die naast je zit leren kinderen oog te hebben voor een ander, de sociaal emotionele ontwikkeling. Ook kinderen die nieuw starten op de groep worden op deze manier welkom geheten. Bij deze kinderen wordt extra benoemd dat zij nieuw zijn en komen wennen.

Hierna volgt een activiteit rondom het thema van dat moment. De activiteit verschilt in het zingen van een liedje, het lezen van een boekje, het doen van een dans of een spel, of het vertellen van een verhaal. Aan de hand van de Puk kaarten nemen we de dag door. Door de dag door te nemen zal het kind weten waar het aan toe is die dag. Dit stimuleert ook de zelfstandigheid omdat ze zelf kunnen leren nadenken wat ook alweer op het programma stond en het geeft de kinderen structuur. Ook leren kinderen langzamerhand tijdsbesef aan.

5.6.3. Ouderbetrokkenheid

Om stimuleringsprogramma's te laten slagen is ouderbetrokkenheid erg belangrijk. Ons doel is om een nauwe samenwerking te hebben met ouders omdat kinderen profiteren van een lerende gezinssituatie waarbij activiteiten worden aangeboden zoals voorlezen, rijmen en zingen.

Bij de intake bespreken wij met de ouders het belang van hun betrokkenheid. Samen bereik je meer dan alleen. Daarnaast wordt er afgestemd hoeveel behoefte er is aan ontwikkelingsstimulering van het kind in de gezinssituatie. Op de VE groepen krijgen de ouders tijdens de themaweken informatie via de UK en Puk nieuwsbrieven. De ouders van de overige groepen worden mondeling geïnformeerd of via nieuwsbrieven (die evt. op de groep hangen).

Een speerpunt in 2022 is het versterken van de ouderbetrokkenheid. Per VE locatie zullen wij de ouderpopulatie in beeld proberen te krijgen middels een ouderanalyse en hier gericht een ouderbeleid op schrijven. Tijdens de intake zullen specifiekere vragen worden gesteld om nog informatie te hebben over het gezin. Hiermee de relatie en daarmee de samenwerking versterken.

5.6.4. Doorgaande leerlijn & warme overdracht op VE locaties

Wanneer kinderen 4 jaar zijn gaan zij naar de basisschool. Om dit soepel te laten verlopen vindt er een overdracht van kindgegevens plaats. Een overdracht van de gegevens van kinderen van de kinderopvang naar basisschool verbetert de startpositie van het kind op de basisschool en bevordert daarmee de doorgaande leerlijn. De leerkracht, ib 'er en de directeur van school en de pm'er van de BSO krijgen met de overdrachtsgegevens een goed beeld van de ontwikkeling van een kind. De school en BSO kunnen doorgaan waar de kinderopvang geëindigd is. De kinderen krijgen daarnaast de mogelijkheid gedurende de laatste maanden op de voorschool al kennis te maken met hun nieuwe klas op de basisschool.

Gedurende de periode dat kinderen op onze opvang verblijven worden zij geobserveerd door hun mentor middels een observatie- instrument (zie ook 6.1 Observeren met KIJK!). De bevindingen uit deze observaties worden ook overgedragen. Daarnaast vult de pm'er het gemeentelijk VE-overdrachtsformulier in. In een gesprek wordt met de ouders/verzorgers het overdrachtsformulier besproken en door de pm'er overgedragen aan de basisschool (met toestemming van de ouders/verzorgers). De peuteropvang heeft dan telefonisch, per post of 'face-to-face' contact met de nieuwe leerkracht van het kind. Een locatie die in school zit heeft makkelijker contact met leerkrachten van school dan andere locaties. Een locatie in school kan ook samenwerken als het gaat om het aanbieden van thema's en het doen van gezamenlijke activiteiten. Wanneer scholen ook werken met het kindvolgsysteem KIJK! zal dit ook de doorgaande leerlijn gemakkelijker maken.

Tijdens de overdracht wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van het kind en aangegeven of het kind binnen de kinderopvang extra begeleid is, het VE traject heeft doorlopen, logopedie heeft gehad, of door een andere instantie is geholpen.

Een *warme overdracht* wil zeggen dat alle kinderen die een VE- indicatie hebben (doelgroep-kinderen), mondeling ('warm') overgedragen worden naar groep 1 van de basisschool. Dit kan telefonisch of tijdens een afspraak met de leerkracht op school. Dit geldt alleen voor de geregistreerde VE-locaties. Kinderen zonder VE-indicatie hoeven niet persé warm/mondeling te worden overgedragen. De overdracht kan dan door de medewerkers worden gemaild, per post worden opgestuurd of aan de ouders worden meegegeven. *Zie het pedagogisch werkplan voor meer informatie.* Zie ook 7.2 Overdracht naar basisschool en BSO voor de overdracht op de niet VE-geregistreerde locaties.

5.6.5. Taken van de VE-Coördinator & VE Coach

Om de uitvoering van het VE-programma Uk en Puk zo goed mogelijk te laten verlopen, is er een VE-coördinator en VE coach. De VE coördinator houdt zich voornamelijk bezig met de beleidsmatige kant van VE. Zij is verantwoordelijk voor het opstellen, bijstellen en aanpassen van het jaarlijkse scholingsplan en VE beleid op basis van de evaluaties, observaties en contact met de gemeente. In geval van subsidieverstrekking door een gemeente verzorgt de coördinator (samen met Financiën en de leidinggevende) de informatieverstrekking en verantwoording aan de betrokken gemeente.

De coördinator is ook betrokken bij de uitvoering van het VE-beleid in doorgaande leerlijn met de scholen. Ze is het aanspreekpunt voor scholen en gemeente, monitort de overdracht van VE-kinderen en stuurt waar nodig bij. Met scholen en gemeentes vinden er evaluaties plaats over de manier waarop we samenwerken. De coördinator zorgt er daarnaast samen met de VE trainer ervoor dat dat medewerkers bij- en nageschoold worden als de ontwikkelingen daarom vragen.

Per 2022 zal de VE pedagogisch coach (samen met de beleidsmedewerker) op de VE locaties per jaar 10 uur per doelgroep peuter (die een indicatie hebben gehad) extra aan coaching besteden. De uren komen bovenop de verplichte inzet van de Wet IKK. Op 1 januari zal jaarlijks worden bepaald om hoeveel uur dit gaat. De uren worden besteed aan de ontwikkeling en implementatie van beleid en de coaching van VE beroepskrachten. De coach ondersteunt, begeleidt en coacht pm'ers zodat zij op een zo kwalitatief mogelijke wijze uitvoering kunnen geven aan hun rol binnen de opvang. De coach ondersteunt de VE medewerkers in het versterken van de kwaliteit van het VE aanbod, door het observeren en coachen bij het doelgericht en planmatig werken. Hierdoor zal de kwaliteit van de VE locaties worden verhoogd.

De meerwaarde van de coach/beleidsmedewerker (met HBO (denk)niveau) zit in de helicopterview waarmee zij naar de werkwijze op de groep kijken. De coach levert een belangrijke bijdrage aan het doelgericht en cyclisch werken. Door het verbinden van plan en praktijk. De coach/beleidsmedewerker is een zinvolle schakel tussen gemeentelijk beleid, het beleid van de organisatie en de uitvoering op de werkvloer. De extra inzet draagt bij aan het neerzetten van een sterke pedagogisch-educatieve omgeving waarin kinderen met risico op achterstanden zo goed mogelijk worden voorbereid op de basisschool.

De inzet van de coördinator, coach en trainer dragen bij aan de educatieve kwaliteit bij de VE locaties van Kidswereld. De focus ligt hierbij op opbrengstgericht werken. Dit is een middel om ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten door doelgericht en bewust aan te sluiten bij wat een kind nodig heeft.

5.7. Naschoolse activiteiten

Wij geloven dat ieder kind een talent heeft. En als je een kind de mogelijkheid geeft op speelse wijze van alles te proberen, leert het dat talent vanzelf kennen. Door in korte blokken aan verschillende activiteiten deel te nemen kunnen kinderen op een laagdrempelige wijze hun talent ontdekken. En door al deze nieuwe ervaringen wordt het zelfvertrouwen vergroot.

Daarom organiseren we op de naschoolse opvang regelmatig extra activiteiten, die variëren van dansles, toneel, schaaklessen, knutselen en klussen. De ouders schrijven hun kinderen apart in voor de activiteiten. De locatie van de activiteiten varieert. Als de locatie van de opvang en de activiteit niet hetzelfde is, worden de kinderen door de pm'ers met busjes vervoerd naar de betreffende locatie en na afloop van de activiteit weer opgehaald. Kinderen die op de betreffende dag geen opvang afnemen worden door de ouders zelf naar de activiteit gebracht en gehaald. Tijdens naschoolse activiteiten

wordt de beroepskracht-kind-ratio gehandhaafd. Indien de activiteit erom vraagt zorgen we voor extra begeleiding.

5.8. Pedagogische coaching op Welbevinden en Betrokkenheid

Vanaf 2019 werken wij met de ZiKo-methode; een instrument om de kwaliteit van de opvang in kaart te brengen. De pedagogisch coaches zullen, door middel van het observeren van kinderen, nagaan in welke mate kinderen zich op de opvang thuis voelen (welbevinden) en in welke mate ze van de activiteiten genieten en geboeid bezig zijn (betrokkenheid). Middels dit instrument wordt in beeld gebracht wat goed loopt, maar ook waar kansen liggen om te verbeteren (aanpakfactoren). Dit komt vanuit de pm'er zelf. De coach stimuleert het zelf- reflecterende vermogen van de medewerker en hiermee ook de intrinsieke motivatie doordat zij haar/ hem zelf helpt te leren nadenken over de mogelijkheden. De aanpakfactoren waar naar gekeken zal worden zijn: het aanbod (rijk of ontoereikend), de sfeer en groepsklimaat (positief of negatief), ruimte voor initiatief (veel, weinig), organisatie (doeltreffend of niet), begeleidingsstijl (inlevend of niet). Een hoog welbevinden en betrokkenheid van het kind zijn dé voorwaarden voor een goede ontwikkeling. Het inzetten van coaching hierop draagt daarom bij aan het bieden van kwalitatieve opvang.

Voor iedere locatie wordt berekend hoeveel uur er beschikbaar is voor pedagogische coaching. Dit is afhankelijk van het totaal aantal FTE's. De berekening die wij hierbij aanhouden is: **10 uur x het totaal aantal FTE's op de locatie**. Voor meer informatie zie Coachplan Kidswereld 2020-2025.

5.9. De materialen

Kinderen leren door te spelen. Daarom stimuleren we kinderen op het kinderdagverblijf en de naschoolse opvang door ze activiteiten en gevarieerde materialen aan te bieden die verschillende ontwikkelingsgebieden aanspreken. Het speelgoed en het materiaal zijn aangepast aan de leeftijd en zijn naast educatief ook leuk. Speelmateriaal wordt gedeeltelijk uitgewisseld met andere groepen. Hierdoor blijven de kinderen enerzijds steeds uitdagingen vinden in nieuw materiaal en anderzijds veiligheid bij bekend materiaal.

Als een kind van de KDV qua leeftijd nog niet toe is aan de BSO, maar wel meer uitdaging zoekt, dan halen we BSO speelgoed naar de KDV. Mocht een peuter voorlopen dan zijn er zelfs voorbereidende werkbladen en activiteiten aanwezig die richting kleuterwerk gaan.

We werken veel met natuurlijke materialen. Want de natuur biedt een rijke reeks aan ervaringen. Daarom spelen we zoveel mogelijk buiten. Stampen in de modder, lammetjes kijken en broedkasten op de speelplaats. Als er niemand allergisch is, kan er veel. In de zomer blijven we langer buiten en doen de normale activiteiten daar. In de winter gaan we ook naar buiten maar dan met regenlaarzen en dikke sjaals. Buitenlucht is goed. Dus ook de baby's nemen we zoveel mogelijk mee uit wandelen.

5.10. Uitstapjes

We trekken er met de kinderen ook op uit. Want ook buiten de opvang valt er een hoop te leren. Niet alleen zijn de plekken die we bezoeken leerzaam, ook hoe kinderen zich moeten gedragen buiten de veilige poorten van de opvang is goed voor hun ontwikkeling. Uitkijken als je de bus uitstapt, als groep bij elkaar blijven, de begeleiders in de gaten houden; allemaal dingen die kinderen meer verantwoordelijkheidsgevoel en zelfvertrouwen geven.

Bij Kidswereld aan de Kanaaldijk in Weesp wandelen we regelmatig met de kinderen over het land of op de veehouderij. Omdat de opvang op het terrein van een actieve veehouderij gelegen is, geeft dit een extra dimensie aan de kinderopvang. Kinderen doen nieuwe ervaringen op en leven zich in waardoor het sociale bewustzijn groeit.

Op de andere vestigingen van Kidswereld ondernemen we ook van dit soort uitstapjes. We gaan daar niet op het land lopen maar op bijvoorbeeld het voetbalveld, het schoolplein of door supermarkt de Spar. Ook maken we wel eens uitstapjes naar het bos, het dorp en naar de markt. Dit vaak in combinatie met het thema dat in de kring behandeld is. Met de oudere kinderen gaan we regelmatig met de busjes op stap. Voor de naschoolse opvang organiseren we vakantieactiviteiten die kunnen variëren van schaatsen tot een bezoekje aan het huis van de Sint.

Ouders tekenen voor dit soort uitstapjes een toestemmingsformulier. Het is belangrijk om te weten dat ouders niet met hun kind terecht kunnen bij Kinderopvang Kidswereld als ze niet willen dat we met hun kind het terrein van de opvang verlaten. We willen immers alle kinderen dezelfde kansen geven. We begrijpen heel goed dat dat betekent dat ouders moeten vertrouwen op onze deskundigheid. En we beloven dat we er alles aan doen om deze niet te schaden. Uiteraard letten de pm'ers extra op tijdens deze uitstapjes buiten de afgesloten speelplaats.

Tijdens een uitstapje nemen de medewerkers altijd een mobiele telefoon mee. Met de kinderen maken we van tevoren duidelijke afspraken. Ze lopen veel aan de hand in het land, maar op grote stukken mogen de handjes ook los zodat ze lekker kunnen rennen, vogelnestjes bekijken en bloemetjes plukken. We hebben ook hele snelle peuters. Die worden door een pm'er extra in de gaten gehouden. Natuurlijk kan er tijdens deze uitstapjes iets gebeuren, maar we houden het risico zo klein mogelijk.

Om de veiligheid en het vierogen- en orenprincipe te waarborgen, hanteren we het protocol uitstapjes van onze organisatie. Voor het vervoer met busjes hebben we een bus-protocol. Deze is terug te vinden in het kwaliteitsstelsel op intranet.

6 Randvoorwaarden om pedagogische doelen te bereiken

Om aan doelen en eisen van de Wet Kinderopvang te kunnen voldoen werken we met een aantal randvoorwaarden. Deze zijn wettelijk vastgesteld en dienen als kaders waar binnen je je kunt bewegen. We zien deze randvoorwaarden als de basis van waaruit we onze opvang steeds verbeteren zonder de basiskwaliteit uit het oog te verliezen.

6.1 Stamgroepen en basisgroepen

Een stamgroep of basisgroep is een vaste groep kinderen, die opgevangen wordt in een vaste groepsruimte. Deze vaste indeling en locatie komt de veilige leeromgeving van kinderen ten goede. We creëren zo een vaste basis van waaruit kinderen de wereld kunnen ontdekken.

Kinderdagopvang

Aan kinderen in de leeftijd tot 1 jaar worden ten hoogste twee vaste beroepskrachten toegewezen, waarvan per dag tenminste één beroepskracht werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Als er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt dan worden er ten hoogste drie vaste beroepskrachten toegewezen.

Aan kinderen van 1 jaar of ouder worden er ten hoogste drie vaste beroepskrachten toegewezen, waarvan per dag tenminste één beroepskracht werkzaam is in de stamgroep van dat kind. Als er vanwege de grootte van de stamgroep met drie of meer beroepskrachten tegelijkertijd gewerkt wordt dan worden er ten hoogste vier vaste beroepskrachten toegewezen.

Elk kind wordt per week in maximaal twee stamgroepen opgevangen.

Hoeveel kinderen er op een groep worden opgevangen is afhankelijk van de grootte (oppervlakte) van de groepsruimte. Afhankelijk van de groepssamenstelling mogen er tussen de 12 en 16 kinderen worden opgevangen in een stamgroep op het kinderdagverblijf.

BSO

Een kind wordt opgevangen in één basisgroep. Hoeveel kinderen er in een basisgroep op de BSO mogen worden opgevangen hangt ook samen met de groepssamenstelling en de groepsgrootte.

Hieronder beschrijven we de leeftijdsopbouw van de groepen, de hoeveelheid kinderen per ruimte en de inrichting & het aanwezige speelmateriaal. Voor de locatie specifieke aantallen verwijzen we naar de pedagogisch werkplannen van de locaties.

6.1.1. Leeftijdsopbouw

KDV

We werken met zowel horizontale als verticale stamgroepen op het kinderdagverblijf. Dat wil zeggen dat kinderen van 0 tot 4 jaar, 0 tot 1 jaar, 0 tot 2 jaar en 1 tot 4 jaar bij elkaar in groepen zitten. Dit verschilt per locatie.

Wij werken met de visie van Korzcak zoals beschreven in hoofdstuk 1. We geloven namelijk dat kinderen van elkaar kunnen leren. Jong van oud en oud van jong. Verticale groepen bootsen de grote gezinnen na waarin kinderen zich prettig voelen en hun 'rol' herkennen. Op de grotere locaties kan het daarentegen prettiger zijn om de leeftijden te clusteren naar horizontale groepen zodat er meer leeftijdsgerichte activiteiten kunnen plaats vinden. De visie van Korzcak is op deze horizontale groepen dan niet terug te zien in de diversiteit aan leeftijden maar wel in de huiselijke sfeer welke wij op de groepen laten terug komen.

BSO

Op de BSO werken we met basisgroepen. Op sommige locaties werken we met horizontale BSO-groepen van 4 tot 7 jaar en 7 tot 12 jaar. Dit doen we omdat het leeftijdsverschil tussen deze kinderen onderling anders te groot wordt en kinderen beperkt kunnen worden. Kinderen van 7 tot 12 jaar bevinden zich in een leeftijdsfase waarin zij meer eigen verantwoordelijkheid willen en kunnen dragen. Daarnaast wensen ze vaak meer privacy waardoor het voor beide leeftijdsgroepen het fijner kan zijn deze te scheiden. Echter ontwikkelt ieder kind zich op zijn eigen tempo waardoor het voor het kind fijner kan zijn eerder over te stappen naar de oudere groep of juist langer te 'blijven hangen' op de jongere groep. In de werkplannen van de locaties wordt per groep de exacte leeftijdsopbouw beschreven.

6.1.2. Groepsgrootte en Beroepskracht-kind-ratio

De grootte van de groepen wordt bepaald aan de hand van de hoeveelheid vierkante meters die een groep bevat. Per kind dient er minimaal 3.5 m² speeloppervlak te zijn (zie ook p 6.3). Daarnaast hangt de maximale groepsgrootte samen met de leeftijdsopbouw van de kinderen.

KDV

In een groep van 0 tot 1 jarigen mogen er bijvoorbeeld maximaal 12 kinderen worden opgevangen. In een groep van 0 tot 2 jarigen, 2 tot 4 jarigen en/of 0-4 jarigen mogen dit er maximaal 16 zijn.

Om te bepalen hoeveel beroepskrachten er op een groep ingezet dienen te worden, wordt rekening gehouden met de groepssamenstelling. Zo dient er bijvoorbeeld te worden ingezet:

- 1 beroepskracht per 3 kinderen in de leeftijd tot 1 jaar;.
- 1 beroepskracht per 5 kinderen in de leeftijd van 1 tot 2 jaar;

- 1 beroepskracht per 8 kinderen in de leeftijd van 2 tot 3 jaar;
- 1 beroepskracht per 8 kinderen in de leeftijd van 3 tot 4 jaar.

We toetsen deze ratio aan de hand van de rekentool die de rijksoverheid heeft gepubliceerd op www.1ratio.nl

3 uur per dag mogen wij afwijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR). Dit doen wij op de rustigere momenten van de dag, namelijk in de ochtend, tijdens lunchpauze en in de avond, wanneer de meeste kinderen zijn opgehaald. De exacte tijden waarop wij afwijken verschilt per locatie. Voor meer informatie verwijzen we naar het pedagogisch werkplan per locatie.

BSO

Bij de BSO geldt de volgende beroepskracht-kind-ratio:

- 1 beroepskracht per 10 kinderen in de leeftijd 4 tot 7 jaar;
- 1 beroepskracht per 11 kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar;
- 1 beroepskracht per 12 kinderen in de leeftijd 7 tot 13 jaar.

De maximale groepsgrootte op de BSO is als volgt:

- Maximaal 20 kinderen in een groep van 4-7 jarigen;
- Maximaal 22 kinderen in een groep van 4-13 jarigen;
- Maximaal 24 kinderen in een groep van 7-13 jarigen.

We toetsen deze ratio aan de hand van de rekentool die de rijksoverheid heeft gepubliceerd op www.1ratio.nl

Op de BSO mag er gedurende reguliere weken 30 minuten worden afgeweken van de BKR. Tijdens studiedagen en vakantiedagen (als de opvang 10 uur of langer open is), mag er ook 3 uur per dag (zie hierboven) worden afgeweken van de BKR (Zie pedagogisch werkplannen)

6.1.3. Aanwezig speelmateriaal & hoeken

Voor iedere leeftijdsfase is er passend speelmateriaal aanwezig. Voor baby's zijn er boxen waar ze rustig kunnen spelen met uitdagend speelgoed dat past bij hun leeftijd. Door baby's hun eigen afgebakende speelruimte te geven ervaren ze rust en geborgenheid. Baby's worden ook betrokken bij het vrij spelen van dreumesen en peuters op de groep, zij liggen dan bijvoorbeeld op een speelkleed erbij. Voor dreumesen en peuters zijn er afgebakende hoeken zoals een poppenhoek, hoek met auto's, een keukentje en een bouwhoek. Zo geven we het jonge kind handvatten om de wereld betekenis te geven. Voor kinderen die bijna naar de basisschool gaan is er speelmateriaal dat ze voorbereidt op de basisschool. En voor kinderen die de BSO bezoeken hebben we speelgoed dat past bij de interesses en behoeftes van deze kinderen.

6.2. Verlaten van de stamgroep/ basisgroep

Kinderen verblijven bij ons in stam- of basisgroepen met een vaste groep kinderen en pm'ers. Dat doen we om een veilige basis te bieden van waaruit ze de wereld durven ontdekken. Er zijn echter situaties waarbij we kinderen juist aanmoedigen om de stamgroepen te verlaten. In onderstaande situaties verlaten kinderen (tijdelijk) hun stamgroep/ basisgroep*:

**de exacte invulling hiervan staat beschreven in het pedagogisch werkplan van de locatie*

1. Opendeurenbeleid KDV

We werken met een opendeurenbeleid. Dat betekent dat kinderen de stamgroep op eigen gelegenheid kunnen verlaten om hun horizon te verbreden. Concreet houdt dit in dat kinderen de mogelijkheid krijgen om een andere, dan de eigen stamgroep, ruimte te verkennen. Voorbeelden zijn; de tussendeur tussen groepen open zetten, een centrale hal/andere ruimte gebruiken om kinderen

van verschillende groepen in samen te laten spelen en met een aantal groepen samen buitenspelen. Dit doen we omdat er voor kinderen een aantal belangrijke voordelen verbonden zijn aan een opendeurenbeleid;

- Uitbreiding van speelruimte, spelaanbod en leefruimte

Kinderen bouwen voort op dat wat ze al kennen. Door ze een vertrouwde plek te bieden en ze vanuit daar aan te moedigen die zo nu en dan ook te verlaten maken ze hun wereld stapje voor stapje een beetje groter. Op deze manieren worden kinderen uitgenodigd om hun horizon te verbreden en soms letterlijk een stapje verder te zetten in de beschikbare ruimte en daarmee ook in hun ontwikkeling.

- Uitbreiding van onderlinge contacten tussen de kinderen

We stimuleren kinderen om ook buiten de eigen veilige groep vriendschappen te sluiten. Ze leren onder begeleiding van voor hen bekende pm's binnen de stamgroepen hoe je met andere kinderen omgaat. Buiten de stamgroep kunnen ze dit, meer zelfstandig, voortzetten. Dit vergroot het zelfvertrouwen van kinderen en bereidt ze voor op de basisschool. Voor sommige kinderen geldt precies het tegenovergestelde. Ze willen juist even een broertje, zusje, vriendje of andere bekende gedag zeggen in een andere groep. Ook dan kunnen we een speelafpraakje regelen bij een andere stamgroep.

- Profiteren van talenten van pm's

Alle pm's hebben een eigen unieke talent. De één kan bijvoorbeeld heel goed dansen, de ander kan koken met kinderen. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen van de opvang kunnen profiteren van het talent van een pm'er, mogen ze aansluiten als we dergelijke activiteiten organiseren.

- Vertrouwdheid met het hele kindercentrum

Om het hele kindercentrum tot een veilige plek te maken voor een kind, willen we graag dat kinderen ook bekend zijn met pm's uit andere groepen. Door het gezamenlijk openen en sluiten van de dag en het regelmatig aanbieden van activiteiten bij andere stamgroepen leren kinderen ook medewerkers buiten de groep kennen. Mocht er dus onverwachts iemand ziek en afwezig zijn, zijn er altijd bekende gezichten aanwezig. Dit komt de vertrouwde en veilige sfeer voor het kind ten goede.

Naast voordelen zijn er ook een aantal aandachtspunten die we in het oog houden bij het toepassen van het opendeurenbeleid;

- Tijdens activiteiten buiten de eigen groep houden de pm's in de gaten of ieder kind zich wel prettig voelt. Sommige kinderen hebben nu eenmaal wat meer tijd nodig en moeten wennen aan een nieuwe situatie. Daar waar nodig wordt extra aandacht of begeleiding geboden. Mocht dit niet helpen, dan gaan kinderen gewoon weer terug naar hun eigen vertrouwde stamgroep.

- Het opendeurenbeleid hanteren we alleen op vastgestelde tijden. Tijdens de momenten van verschonen, eten en rusten blijven kinderen op de stamgroep omdat rust op deze momenten het allerbelangrijkst is en op geen enkele manier verstoord mag worden.

- Wanneer kinderen bij activiteiten de stamgroep tijdelijk verlaten blijft het aantal kinderen per pm'er van kracht

2. Leeftijdsgebonden activiteiten

We organiseren activiteiten waarbij kinderen van dezelfde leeftijd uit verschillende stamgroepen tijdelijk samen naar een andere ruimte gaan. Een voorbeeld kan zijn; 3+ activiteit met alle kinderen van 3 jaar en ouder, een snoezel-activiteit met alle baby's, een dansactiviteit met alle 2 jarigen etc.

Deze momenten zijn belangrijk omdat we kinderen precies op niveau kunnen uitdagen en op deze manier snel een ontwikkelingsachterstand of voorsprong kunnen signaleren.

3. Opendeurenbeleid BSO

Als een locatie van een BSO meerdere ruimtes heeft, kunnen we ook hier het opendeurenbeleid toepassen. De kinderen maken dan gebruik van de verschillende ruimtes en gaan soms na school naar activiteiten buiten hun basisgroep. Een voorbeeld hiervan is een naschoolse activiteit zoals beschreven in punt 5.6. In de werkplannen van de locatie staat beschreven hoe er vorm gegeven wordt aan het opendeurenbeleid.

Bij activiteiten met meer dan dertig kinderen in de groep, letten we extra goed op of elk kind zich prettig voelt tijdens de activiteit en of er genoeg bekende kinderen uit hun eigen basisgroep aanwezig zijn. Bij deze activiteit is ook altijd een vaste pm'er die het kind kent aanwezig.

Het kan ook voorkomen dat kinderen vanuit de BSO worden opgevangen op het kinderdagverblijf. Als de opvang voor de hele dag is, dan kunnen we gebruik maken van materiaal van de BSO, natuurlijk alleen als de leeftijd dit toelaat.

4. Samenvoegen van groepen

Op dagen waarop één of meer groepen minder kinderen hebben dan de maximale groepsgrootte, kunnen we zowel op de dagopvang als op de BSO ervoor kiezen groepen samen te voegen. Dit samenvoegen doen we niet alleen uit financiële redenen, maar ook omdat te kleine groepen niet fijn zijn voor de kinderen zelf. Door het combineren van de groepen zijn er meer kinderen van dezelfde leeftijd om mee te spelen. En er ontstaat meer gelegenheid om specifieke activiteiten aan te bieden, bijvoorbeeld leeftijd-, interesse- en buitenactiviteiten. We werken daarbij met vaste koppelgroepen.

Om de structuur tijdens deze dagen min of meer gelijk te houden, houden we vast aan hetzelfde dagprogramma als tijdens gewone dagen waardoor kinderen toch precies weten waar ze aan toe zijn ook al worden zij in een groep opgevangen. Daarnaast dragen de pm'ers de kindgegevens over naar de andere groep. De continuïteit en veiligheid voor de kinderen is hiermee gewaarborgd. Door o.a. het opendeurenbeleid dat we voeren en een nauwe samenwerking tussen de groepen onderling, zijn kinderen en ouders al vertrouwd geraakt met de medewerkers van andere groepen. Hierdoor is er altijd een voor ouders en kind bekend gezicht aanwezig.

Het samenvoegen van groepen kan een dag, een dagdeel of een aantal uren duren. Ouders worden van deze samenvoeging op de hoogte gesteld. Om de veilige leeromgeving van het kind niet te schaden zorgen we ervoor dat een kind opgevangen wordt in niet meer dan twee stam- of basisgroepen per week.

Het kan voorkomen dat een kind zelf incidenteel bij een andere groep wilt aansluiten. Bijvoorbeeld omdat daar meer leeftijdsgenootjes zijn, een broertje/zusje of vriendje/ vriendinnetje is of omdat het kind een nieuwe uitdaging zoekt. Dit kan alleen als de beroepskracht-kind-ratio dit toestaat. Indien het kind toch weer naar de eigen groep wenst terug te keren dan is dit uiteraard geen probleem.

Op sommige BSO locaties worden er op bepaalde dagen geen kinderen opgevangen, bijvoorbeeld op een woensdag en/of vrijdag. Dan kan het voorkomen dat deze kinderen op een andere locatie worden opgevangen. Dit staat dan in het contract van de ouders opgenomen. Het samenvoegen wordt gedetailleerd beschreven in het werkplan van de locatie.

Het tweede stam/ basisgroep formulier

Kinderen kunnen incidenteel op een 2^e stamgroep of basisgroep worden opgevangen. De ouders geven toestemming voor opvang op deze tweede stam- of basisgroep voor een vooraf bepaalde periode. De 2^e stamgroep is de koppelgroep (naastgelegen groep waarmee al vaak wordt samengewerkt). Kinderen kunnen in een 2^e stamgroep worden geplaatst, tijdens bijvoorbeeld een ruildag of extra opvangdag, als de eigen stamgroep vol zit (zie ook 6.4. en 6.5).

6.3. Grootte binnen en buitenruimtes

Om kinderen genoeg bewegingsvrijheid te geven en de veiligheid te kunnen garanderen moet een binnenruimte op de opvang in ieder geval 3,5 M2 per aanwezig kind bedragen. Voor buitenruimtes geldt 3 vierkante meter per aanwezig kind. Dit staat beschreven in de Wet Kinderopvang. Uiteraard houden we ons aan deze voorschriften. Op de meeste locaties heeft een kind echter veel meer ruimte dan de voorgeschreven vierkante meters. Dat komt omdat onze locaties veelal landelijk gelegen zijn, grote speelplaatsen hebben of een openbare speelruimte in de buurt hebben.

6.4. Incidenteel en structureel afnemen van een extra dag

Het is voor ouders mogelijk om incidenteel maar ook structureel een extra dag(deel) opvang af te nemen. Ons uitgangspunt daarbij is dat we het kind plaatsen in de eigen groep. Het kan gebeuren dat de groeps grootte het niet toelaat om een extra kind op te nemen. In dat geval besluiten we in overleg met de ouders het kind voor een dag of dagdeel in de koppelgroep te plaatsen. Hiervoor vragen we altijd schriftelijke toestemming van de ouders middels het tweede stamgroep formulier. Wij doen er alles aan om het kind de geborgenheid te bieden die hij/zij ook op de eigen groep heeft (zie ook info bij 4.5. ruilen van dagen). Bij een tijdelijke plaatsing volstaat dit formulier. Indien een kind structureel op een andere groep geplaatst wordt tekenen ouders hier een contract voor. Uiteraard wordt het kind weer overgeplaatst naar de eigen stamgroep zodra daar weer ruimte is.

6.5. Ruilen van dagen

Bij Kidswereld kunnen ouders opvangdagen ruilen indien de bezetting dit toelaat. Ruildagen kunnen alleen via het Ouderportaal worden aangevraagd. Als de aanvraag binnen is, kijken de pm'ers of de personeelsplanning en bezetting het ruilen van dagen toelaat en of bijvoorbeeld het vervoer van en naar school geregeld kan worden. Ook hierbij is het uitgangspunt dat het kind in de eigen groep wordt geplaatst. Een kind mag incidenteel in een 2^e stamgroep worden geplaatst, indien de eigen groep vol is. Hier dienen de ouders toestemming voor te geven.

Wanneer een kind wordt opgevangen op een andere groep, doen wij er alles aan om het de geborgenheid en (emotionele) veiligheid te bieden die hij of zij ook op de eigen groep heeft. De informatieoverdracht tussen de pedagogische medewerkers van de vaste groep van het kind en de groep waar het tijdelijk opgevangen wordt, vindt van te voren uitgebreid plaats. Door ons opendeurenbeleid en de kleinschalige locaties kennen de kinderen ook de andere pedagogische medewerkers en kinderen en hierdoor wordt de overgang naar een andere groep op de ruildag gemakkelijk gemaakt. Het kind komt bij gezichten die al bekend zijn en heeft ook speelmaatjes buiten de stamgroep.

Hieronder een paar belangrijke regels rondom het ruilen van opvangdagen:

- Ruilen is toegestaan binnen een termijn van 2 maanden (1 maand voor en 1 maand na de te ruilen dag). De dag kan maximaal 4 weken van te voren worden goedgekeurd i.v.m. het beschikbaar houden van vrije plaatsen voor plaatsingen op korte termijn door de afdeling Planning.

- Kinderopvangdagen mogen alleen geruild worden als ouders hun kind op tijd afmelden. D.w.z. dat ouders hun kinderen **vóór 8:00 uur** op de te ruilen dag hebben afgemeld, bij voorkeur middels het Ouderportaal anders telefonisch. Dit geldt ook op vakantiedagen. Voor BSO dient dit **vóór 9.00 uur** te worden gedaan
- Er kan nooit geruild worden naar een studiedag.
- Een feest- of verplichte vrije dag zoals 1^e en 2^e Paasdag, Hemelvaart of 1^e of 2^e Kerstdag kan nooit worden geruild naar een andere dag.

Voor meer informatie verwijzen we naar ons Ruilbeleid.

6.6. Wennen

Omdat het voor kinderen belangrijk is om te weten waar ze aan toe zijn, bieden we kinderen de mogelijkheid om te komen wennen. Tijdens het wennen blijft het kind steeds een beetje langer op de opvang. Zo is de overgang voor het kind, maar ook voor ouders, minder groot. Sommige kinderen wennen snel aan de opvang, andere hebben hiervoor ietsje langer nodig. Onze ervaring is dat elk kind en elke ouder een eigen methode heeft om met de verandering om te gaan en dat het uiteindelijk altijd goed komt.

We maken onderscheid tussen *intern wennen* en *extern wennen*. Bij *extern wennen* gaat het om kinderen die nieuw zijn bij Kidswereld. Bij *intern wennen* gaat het om kinderen die doorstromen van de ene naar de andere groep (bv. Van de babygroep naar de peutergroep). Om de kinderen die komen wennen goed te begeleiden en de extra aandacht te kunnen geven die zij nodig hebben, staan we per dag maximaal één wenkindje toe per pm'er.

Extern wennen

Wennen op het kinderdagverblijf

Voor kinderen op een kinderdagverblijf wordt gemiddeld 1 week voor de wenperiode uitgetrokken. De wendagen vinden altijd plaats op de vaste dagen van het kind met vaste pm'ers zodat het kind kan wennen aan de samenstelling van de groep en de begeleiding. Let op; het wennen vindt een week vóór de begindatum van het contract plaats, maar wel nadat het contract getekend is. Het wenkind telt altijd mee in de BKR. De wendagen worden niet gefactureerd

In overleg tussen de pm'er en de ouders/verzorgers wordt aan de hand van een wenschema een planning gemaakt. Hierbij wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van de mentor van het kind. Wenkinderen worden door de pm'er of de Planning in het systeem gezet na goedkeuring van het contract. Kinderen staan op de presentielijst in de iPad met de vermelding "wendag".

Wenschema bij 1-2 dagen opvang (let op! De tijden zijn een richtlijn)

Dag 1 10.00 - 12.00 uur *	Intakegesprek, de ouder blijft een uurtje bij het kind, eventueel op een afstandje.
Dag 2 9.00 – 13.00 uur	De ouder gaat weg. Het kind gaat na het eten van fruit/cracker naar huis.

Wenschema bij 3-5 dagen opvang (let op! De tijden zijn een richtlijn)

Dag 1 10.00 - 12.00 uur *	De ouder blijft een uurtje bij het kind gelijktijdig met het intakegesprek, eventueel op een afstandje.
Dag 2 9.00 – 13.00 uur	De ouder gaat weg. Het kind gaat na het eten van fruit/cracker naar huis.
Dag 3 8.30 – 15.30 uur	Het kind blijft vandaag brood eten en slapen.

**Op de 1^e wendag nodigen we de ouders uit voor een intakegesprek. Tijdens dit gesprek bespreken we bijzonderheden van het kind. We beginnen zo op de eerste dag met het creëren van een vertrouwensband tussen ouders en pm'ers. Het intakegesprek geeft ook ruimte om het dagritme, regels van de groep en het pedagogisch handelen nog eens extra te bespreken. Indien blijkt dat een kindje moeite heeft met wennen en zich niet prettig voelt, vragen wij ouders het kindje eerder op te halen en plannen wij in overleg een extra wendag in.*

Wennen bij de peuteropvang

Doordat een dag op de peuteropvang relatief kort duurt is er niet echt sprake van wendagen. Het kind zal tijdens het intakegesprek even op de groep komen 'wennen'. Mocht blijken dat een kind meer tijd nodig heeft om te komen wennen, dan wordt dit met de pm'er besproken. Tevens adviseren wij de eerste dagen dat uw kind wordt opgevangen goed telefonisch bereikbaar te zijn, zodat u uw kind eventueel wat eerder kan ophalen, als dat nodig is.

Wennen bij de BSO

Voor kinderen op de BSO kan het wennen naar behoefte worden gepland in overleg met de pm'ers. Net als bij het kinderdagverblijf kan dat twee keer vóór de contractdatum ingaat, maar nadat het contract is getekend is. De eerste keer komt het kind samen met de ouder naar de BSO en voeren we meteen een intakegesprek met de ouders. We nemen tijdens dat bezoek ook rustig de tijd om met het kind te praten over de afspraken die we maken om de opvang van een grote groep kinderen mogelijk te maken. Daarna stellen we het kind voor aan de groep. De tweede keer wordt het kind op schooldagen uit school opgehaald en blijft het kind wat langer. Op vakantiedagen blijft het kind eventueel een dagdeel van circa vijf uur op de groep.

Intern wennen

Kinderdagverblijf

Op de meeste locaties hebben we horizontale groepen. Kinderen die overgaan van de babygroep naar de peutergroep krijgen uiteraard de ruimte om rustig te wennen aan hun nieuwe groep. Echt nieuw is de groep vaak niet want de medewerkers en de groepsruimte kennen zij al omdat beide groepen regelmatig samenwerken. Per kind bekijken we hoe we dit wennen vormgeven waarbij wij het welbevinden van het kind scherp in de gaten houden. Het ene kind heeft voldoende aan twee keer een paar uurtjes spelen op de nieuwe groep, terwijl het andere kind er wat langer over doet. Voor deze kinderen hebben wij een wat uitgebreider wenproces. Wij laten hen bijvoorbeeld een maand voor de overgang slapen in de slaapkamer van de nieuwe groep, of ze eten de lunch met de nieuwe groep mee. Ook zullen zij regelmatig aan activiteiten op de nieuwe groep deelnemen. Dit alles om de overgang voor hen zo klein mogelijk te maken.

Let op: tijdens wenmomenten tellen de wenkinderen op de "nieuwe groep" mee met de BKR. De mentor van de babygroep draagt de kinderen in een overdrachtsgesprek over aan de mentor van de peutergroep. Kindgegevens worden hierbij overgedragen. De nieuwe mentor bespreekt met de ouders of de gegevens in het intakeformulier nog kloppen en vult eventueel aan. De ouders krijgen de mogelijkheid kennis te maken met de beroepskrachten van de nieuwe groep.

Overgang KDV naar BSO

Voor kinderen die al bekend zijn met de locatie omdat zij ook op het kinderdagverblijf hebben gezeten, is het ook belangrijk om wenmomenten in te plannen. Op die manier wordt de kinderen die bijna 4 jaar zijn ook iets meer uitdaging geboden. Zij kunnen een paar keer bij de BSO komen spelen of aansluiten bij een activiteit voordat zij daadwerkelijk de overstap maken. Bij het inplannen hiervan dient rekening gehouden te worden met de beroepskracht-kind-ratio. Wanneer een kind over gaat van KDV naar BSO, dan draagt de mentor van het KDV het kind over aan de BSO mentor middels een overdrachtsgesprek. Kindgegevens worden hierbij overgedragen. De nieuwe mentor bespreekt met de

ouders of de gegevens in het intakeformulier nog kloppen en vult eventueel aan. De ouders krijgen de mogelijkheid kennis te maken met de beroepskrachten van de nieuwe groep.

Overgang BSO groep 1 naar groep 2

Op sommige locaties zijn er twee horizontale groepen (4 t/m 7 jaar en 7 plussers). Op de BSO stromen kinderen (over het algemeen) wanneer zij 7 jaar oud zijn (en er plek is) door van groep 1 (7-groep) naar groep 2 (7+ groep). Door de kleinschaligheid van de BSO en de nauwe samenwerking tussen de groepen kennen de kinderen de kinderen en pm'ers van de oudere groep vaak al. Het wennen zal hierdoor soepeler verlopen. Ook krijgen de kinderen van groep 1 de gelegenheid vóór de overgang naar groep 2, om hier al even te wennen. Dit kan door bijvoorbeeld mee te eten of een activiteit te doen. De mentor van groep 1 draagt het kind over naar de mentor van groep 2. Kindgegevens worden hierbij overgedragen. De ouders krijgen de mogelijkheid kennis te maken met de beroepskrachten van de nieuwe groep.

7. Volgen van de ontwikkeling

7.1. Observeren d.m.v. KIJK!

We stimuleren kinderen zich steeds verder te ontwikkelen. Dit begint met het creëren van een veilige leeromgeving waarin we het kind vervolgens activiteiten en materialen aanbieden. Zo vinden kinderen steeds een stimulans om verder te groeien. Om de groei van kinderen te kunnen monitoren observeren we kinderen. Zo houden we bij welke stappen ze maken en sporen we onregelmatigheden snel op.

Wij werken met het observatiesysteem KIJK!. KIJK! is een werkwijze waarmee de ontwikkeling van jonge kinderen van 0 tot 4 jaar in kaart wordt gebracht. Met KIJK! kunnen we op systematische wijze verschillende aspecten van de ontwikkeling van kinderen observeren. We observeren of het kind goed in zijn vel zit, of het zich uitgedaagd voelt door verschillende activiteiten en of er signalen zijn die wijzen op een risico voor de ontwikkeling. Aan de hand van een aantal ontwikkelingslijnen wordt zichtbaar wat het kind al kan en weet en welke volgende stap in de ontwikkeling mogelijk is. Hierna kan beter worden ingeschat hoe het kind daarbij ondersteund kan worden. De ontwikkelingsgebieden die aan bod komen zijn: de sociaal-emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling, rekenen en motoriek.

De kinderen worden dagelijks geobserveerd, met name tijdens speel-werkmomenten. Hiervan worden aantekeningen gemaakt in het dagboek van KIJK! welke vervolgens ingevoerd worden in de webbased versie. Twee keer per jaar worden alle ontwikkelingsgebieden *geregistreerd* in KIJK! Daarna kan de pm'er in het individuele rapport de vooruitgang van het kind zien. Zowel ten opzichte van zichzelf als van wat er van een kind van die leeftijd verwacht mag worden. Vervolgens wordt de kinderen een passend aanbod aangeboden. De analyse uit KIJK! wordt twee keer per jaar tijdens een oudergesprek met de ouders besproken. De mentor van het kind is verantwoordelijk voor het registreren van de ontwikkelingsgebieden en het oudergesprek.

Resultaatgericht werken

Op de geregistreeerde VE-groepen zorgen de pm'ers voor een **gedifferentieerd en beredeneerd aanbod**. Dit houdt in dat zij de kinderen activiteiten aanbieden die aansluiten bij hun ontwikkeling en interesse. De medewerkers weten door het observeren van kinderen welke begeleiding een kind nodig heeft om een volgende stap te maken. Zij kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen kinderen van verschillende niveaus aan elkaar te koppelen met als doel ontwikkelings-stimulering. De medewerkers beschrijven in een groepsplan wat zij met de gehele groep en individuele kinderen willen bereiken. Vervolgens vertalen de pm'ers dit naar een dag/weekplanning.

Het kijken naar het resultaat van de inspanningen om kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling wordt ook wel opbrengst- of resultaatgericht werken genoemd. De pm'ers zien de vier doelen als iets waar continu aan wordt gewerkt. Op de overige groepen wordt er niet met groepsplannen gewerkt. Wel bieden zij natuurlijk ook bij de leeftijd en ontwikkeling passende activiteiten aan.

Op sommige locaties zijn er kinderen die zowel op de peuteropvang (VE) als het kinderdagverblijf worden opgevangen. Op beide groepen zullen de kinderen worden geobserveerd. De pm'ers van de twee groepen hebben overleg over de observaties en wanneer een kind naar de basisschool gaat, zijn zij samen verantwoordelijk voor de overdracht aan school. Dit is noodzakelijk omdat een kind op verschillende groepen door de verschillende (sociale) groepssituaties, activiteiten etc. verschillend gedrag kan vertonen. Bepaalde mijlpalen in de ontwikkeling kunnen in bepaalde situaties eerder aan het licht komen op de ene groep dan op de andere groep.

Een aantal medewerkers zijn geschoold middels een uitgebreide KJK training. Zij fungeren als 'experts' en trainen/ coachen de overige medewerkers in het werken met het KJK! Zie voor meer informatie ook de "Werkinstructie observeren met KJK!".

Kinderen volgen op de BSO

Op de BSO zijn de kinderen relatief kort aanwezig (na schooltijd) en daarom vinden we dat de hoofdverantwoordelijkheid bij de school en ouders ligt. Toch willen we graag ook zelf bijhouden hoe het kind zich in de groep voelt en ontwikkelt. Dit doen we op verschillende manieren. Allereerst zullen we een paar maanden nadat een kind op de BSO is gestart een evaluatiegesprek met de ouders inplannen om te bespreken hoe het met het kind gaat. Vervolgens zullen wij ouders ieder jaar de mogelijkheid bieden een 10-minutengesprek in te plannen met de mentor van het kind. De mentor van het kind houdt het kind in het vizier en let op aspecten zoals het welbevinden en de betrokkenheid, en de ontwikkeling van het kind.

Iedere zes weken vindt er bij zowel het KDV als de BSO een teamwerkoverleg plaats waarin de observaties, het welbevinden, de ontwikkeling en bijzonderheden per kind met het team en de leidinggevende worden besproken. Door het aanbieden van cursussen, workshops en de mogelijkheid tot het houden van intervisie zorgen we ervoor dat de kennis van de pm'ers van de verschillende ontwikkelingsstadia gewaarborgd blijft en kunnen we onregelmatigheden sneller opsporen. Bij zorgen kan ook de jeugdpsycholoog van Kidswereld worden ingeschakeld. Dit wordt uiteraard vooraf met de ouders besproken.

Tevens zijn wij benieuwd hoe de kinderen de BSO zelf ervaren en vragen de kinderen van 7 jaar en ouder daarom jaarlijks zelf een formulier in te vullen waarin vragen staan over hoe hij/zij de opvang ervaart en hoe hij zich op de BSO voelt. Door middel van smiley's en een rapportcijfer krijgen wij hier meer inzicht in. De uitkomsten hiervan bespreekt de mentor met het kind en indien nodig, met de ouders.

7.2. Overdracht naar basisschool & Doorgaande leerlijn

Voor alle kinderen die doorstromen naar de basisschool en BSO vindt er in het kader van de doorlopende ontwikkellijn een overdracht plaats met de school en BSO, waarbij in ieder geval de ontwikkeling op de vier ontwikkelingsdomeinen aan de orde komt.

Een overdracht van de gegevens van kinderen van de kinderopvang naar basisschool en de BSO verbetert de startpositie van het kind op de basisschool en BSO en bevordert daarmee de doorgaande ontwikkeling. De leerkracht, ib'er en de directeur van school en de pm'er van de BSO krijgen met de

overdrachtsgegevens een goed beeld van de ontwikkeling van een kind. De school en BSO kunnen doorgaan waar de kinderopvang geëindigd is.

Wij vinden het erg belangrijk om een goede samenwerking te hebben met de basisscholen. Wanneer een kind naar de basisschool gaat vullen wij voor dit kind een Algemeen overdrachtsformulier in. Hiermee wordt de *doorgaande leerlijn* bevorderd. De VE-groepen vullen een apart formulier van de Gemeente (waarin de locatie gevestigd is) in. Met dit formulier heeft de leerkracht van groep 1 direct een goed zicht op de ontwikkeling. Ook eventuele bijzonderheden worden op dit formulier genoteerd (zie ook: 5.5.4. Warme overdracht VE locaties)

Dit overdrachtsformulier wordt aan de ouders verstrekt tijdens een oudergesprek. Ouders hebben de keuze om dit formulier te delen met de leerkracht van groep 1 op de basisschool en de BSO. Wij motiveren ouders om dit wel te doen zodat de leerkracht het kind vanaf dag 1 de juiste begeleiding kan geven. Indien een leerkracht vragen heeft over een kind dan staan wij open voor een gesprek. Ouders moeten i.v.m. privacy regels hier wel toestemming voor geven.

Indien het kind naar een BSO bij Kidswereld gaat dan zorgt de mentor dat er een warme overdracht plaats vindt met de nieuwe mentor op de BSO. Het kinddossier wordt dan overgedragen aan de nieuwe mentor zodat er een doorgaande ontwikkellijn plaats vindt. Eventuele bijzonderheden worden nog eens extra toegelicht.

7.3. Problemen of bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind

Het kan voorkomen dat pm'ers bijzonderheden of problemen signaleren in de ontwikkeling van een kind. Deze signalen bespreken we altijd met ouders en leidinggevende, want we hechten veel belang aan goed contact met ouders over de ontwikkeling van hun kind, ook als er zorgen zijn. Vaak leiden gesprekken met ouders al naar oplossingen. Uiteraard wordt het kind in dergelijke situaties gedurende een periode extra geobserveerd door een pm'er.

We kunnen kinderen nog eens extra laten observeren door onze kinderpsycholoog. In overleg en met toestemming van de ouders kunnen we indien nodig externe hulp inschakelen en contact opnemen met passende instanties zoals MOC het Kabouterhuis, de Bascule, logopedisten en maatschappelijk werk. In sommige gevallen blijkt dat het gedrag van kinderen te maken heeft met de thuissituatie. Dan kan er in overleg met de ouders opvoedingsondersteuning worden aangevraagd.

De kinderpsycholoog ondersteunt en coacht de pm'ers in het begeleiden van kinderen met opvallend gedrag. Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats tussen pm'er en de leidinggevende en/of de aandachtsfunctionaris kindermishandeling. Bij vermoedens van kindermishandeling treedt direct de Meldcode in werking zoals beschreven in 8.8.

Vanaf 2022 werken we met een Verwijsindex. De Verwijsindex is een digitaal systeem waarin professionals een signaal kunnen afgeven om hun zorg en/of betrokkenheid aan te geven. Het doel van de Verwijsindex is om professionals met elkaar in contact te brengen om samen met de ouders de best passende ondersteuning/begeleiding te bieden. De verwijsindex is een hulpmiddel voor professionals om elkaar makkelijker te vinden. Zo zorgt de Verwijsindex voor overzicht, samenwerking en goede afspraken tussen de verschillende professionals en het gezin.

7.4. Mentorschap

Bij Kidswereld werken we met het mentorschap. Het mentorschap houdt in dat iedere pm'er een kleine groep kinderen volgt in hun ontwikkeling d.m.v. observeren via een kindvolgsysteem. Wij geloven dat als één pm'er zich focust op een bepaald kind zij gemakkelijker een doorgaande lijn in de

ontwikkeling kan herkennen of juist problemen signaleert. Daarnaast vinden wij het voor ouders prettiger als zij een vast aanspreekpunt hebben als het gaat om de ontwikkeling van hun kind. Naast het observeren is de pm'er o.a. verantwoordelijk voor het voeren van oudergesprekken (zie punt 7.5 Oudercontacten), het coördineren van de verjaardagen van het kind en het verzorgen van een goede overdracht bij de overgang naar de basisschool en eventueel de BSO. Via een brief maken we aan de ouders kenbaar wie de mentor van hun kind is. Daarnaast maken ouders tijdens het intakegesprek kennis met de mentor. Een uitgebreide werkinstructie met de taken en verantwoordelijkheden van een mentor is terug te vinden in het kwaliteitsstelsel.

7.5. Oudercontacten

Voor kinderen is het belangrijk dat de aanpak thuis en bij de kinderopvang zoveel mogelijk hetzelfde is. Daarvoor is overleg nodig tussen de ouders en de pm'ers van de groep. We vinden het dus belangrijk om een warme vertrouwensband met de ouders op te bouwen en te onderhouden. Contactmomenten zijn er in verschillende vormen. Zo worden er afspraken gemaakt tijdens het intakegesprek. Maar ook daarna zijn er veel momenten van overleg. Bij het halen en brengen bijvoorbeeld. Als er dingen zijn die ouders willen overleggen, dan kunnen ze altijd een medewerker aanspreken. Wij doen indien nodig hetzelfde. Dit kan gaan over een uitgebreide observatie, maar ook om grappige dingen die een kind heeft gezegd of uitgehaald.

Ieder jaar rond de verjaardag van het kind vinden er oudergesprekken plaats. In deze gesprekken worden de observaties en de bevindingen daarvan besproken. Het gesprek rond de 4 jarige leeftijd is ook direct het overgangsgesprek. In dit gesprek krijgt de ouder waardevolle informatie mee, die ook vastgelegd is in het overdrachtsformulier. Mochten ouders tussendoor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek over hun kind, dan kunnen zij altijd een pm'er of een leidinggevende aanspreken. Als ons iets opvalt, doen wij hetzelfde. Op deze manier houden wij en u volledig zicht op hoe uw kind zich ontwikkelt.

We werken ook met een Ouderportaal voor ouders waarin zij alle administratieve handelingen kunnen verrichten ten opzichte van de opvang van hun kind, zoals het wijzigen van gegevens, aanvragen van extra- of ruildagen etc. Dit systeem heet Kindplanner. Het systeem wordt niet alleen voor de administratie gebruikt maar is ook een online communicatie middel tussen ouder en pm'er. De pm'er plaatst gedurende de opvangdag berichtjes en foto's van een kind of de hele groep en ouders kunnen zelf ook berichten sturen. Omdat de zorg en aandacht voor een kind bovenaan staat, is de afspraak dat we Kindplanner eens per dag gebruiken. Kindplanner is een beveiligd systeem en geeft alleen toegang via een persoonlijke inlog zodat de veiligheid en privacy gewaarborgd blijft.

8. Kwaliteitszorg

Bij Kidswereld werken we met beleidsplannen, protocollen en werkinstructies met betrekking tot veiligheid en gezondheid waardoor medewerkers precies weten wat ze in bepaalde situatie moeten doen om de veiligheid en de gezondheid van de kinderen te waarborgen.

8.1. Veilige, gezonde en verantwoorde kinderopvang

Kinderen moeten zich veilig kunnen bewegen in de ruimte van de opvang. We zijn dan ook zeer alert op de veiligheidseisen zoals ze door de GGD, Arboret, Voedsel en Waren Autoriteit, brandweer en gemeente zijn opgesteld. Jaarlijks wordt er bekeken of we op alle punten voldoen.

Daarnaast hebben wij per locatie samen met de pm'ers een veiligheids- en gezondheidsplan opgesteld. Dit plan beschrijft kleine en grote risico's die kinderen mogelijk lopen tijdens opvang op

onze locaties en welke maatregelen wij nemen om deze zoveel als mogelijk te voorkomen. Daarnaast staat er o.a. ook een beschrijving in van de achterwachtingregeling en het vieroren- en vierogen principe. Het beleidsplan wordt samen met de pm'er gemonitord en geëvalueerd en indien nodig herschreven.

8.2. Ongevallen

Een ongeluk zit in een klein hoekje. En ondanks alle maatregelen kunnen er toch ongevallen gebeuren. Om te kunnen leren van deze ongelukjes rapporteren we ze aan de hand van de ongevallenprocedure. Voor elk ongeluk vullen we een speciaal ongevallenformulier in. Deze wordt bij de leidinggevende ingeleverd. Vervolgens bespreekt de hij of zij dit met het team tijdens een werkoverleg. We kijken hierbij ook of er een patroon is. Met andere woorden, of er veel ongevallen gebeuren op een bepaalde plek, bij een bepaalde pm'er of kind. Maatregelen die we kunnen nemen zijn; speelgoed verwijderen, andere opstelling van materiaal, observatie van een kind of een gesprek met de desbetreffende pm'er.

8.3. Calamiteiten

Iedere locatie heeft een ontruimingsplan en aan de hand van dit plan oefenen we regelmatig hoe te handelen bij calamiteiten. Minstens eens per jaar (vaak in de winter) houden we een aangekondigde brandoefening. De pm'ers kunnen de kinderen dan van te voren hun jas laten aandoen. Ook worden er onaangekondigde oefening gedaan. Door de oefeningen zorgvuldig te evalueren kunnen we eventuele knelpunten oplossen.

Tijdens een brandoefening en een onverhoopte calamiteit gaan de kinderen die zelf kunnen lopen in de leeftijd van 1 tot 4 jaar met een evacuatiekoord naar buiten. De pm'er kan ze dan in één keer mee naar buiten nemen. Met deze brandketting oefenen we regelmatig tijdens het wandelen zodat de kinderen hieraan gewend raken. Voor de baby's is er een evacuatiebedje (op wielen). Daar kunnen meerdere baby's in. BSO kinderen lopen achter elkaar op in tweetallen (volgens instructies van de pm'ers) naar buiten.

8.4. Hygiëne

Hygiëne is van groot belang op een kinderdagverblijf. Met een goede hygiëne proberen we ziektes (zoveel als mogelijk) te voorkomen en de kinderen gezond te houden. We brengen de kinderen al op jonge leeftijd bij dat het belangrijk is om op te ruimen en schoon te maken. We vinden het hierbij belangrijk dat kinderen hun eigen verantwoordelijkheid nemen, dus ze helpen met opruimen en soms ook met schoonmaken. Deze activiteiten bieden kinderen ook nog eens structuur en regelmaat en houdt zaken overzichtelijk. Daarnaast achten wij persoonlijke hygiëne als zeer belangrijk. Wij leren kinderen al van jongs af aan te letten op hun persoonlijke hygiëne door bijvoorbeeld de handen te wassen op vaste momenten, kinderen aan te sporen bij een snotneus deze schoon te maken, na het eten de monden zelf schoon te maken met een washand en bij ieder toiletbezoek de billen goed schoon te maken. Uiteraard begeleiden we kinderen hierbij indien zij dit niet zelf kunnen.

8.5. Ondersteuning van de pm'ers

Om hun rol zo goed mogelijk uit te voeren hebben pm'ers onze steun en vertrouwen nodig. Dat betekent ook dat medewerkers altijd hun verhaal kwijt moeten kunnen. Of moeten kunnen overleggen en advies kunnen vragen aan iemand met een pedagogische achtergrond. Daarom worden de pm'ers bijgestaan, begeleid en gecoacht door verschillende personen binnen de organisatie. Eerder in dit plan zijn een aantal ondersteunende functies al omschreven. Hierna volgt een compleet overzicht in volgorde van dagelijkse ondersteuning naar minder regelmatige ondersteuning of advies op aanvraag;

- De leidinggevende en de assistent- leidinggevende van de locatie

Zij is het eerste aanspreekpunt voor pm'ers m.b.t. advies, overleg, informatie en dagelijkse begeleiding. De leidinggevende initieert de teamwerkoverleggen, groepsbesprekingen en pedagogische ondersteuning. De leidinggevende wordt op iedere locatie ondersteund door een assistent. De assistent en de leidinggevende vervangen elkaar tijdens verlof. Zo is er altijd iemand aanwezig om mee te overleggen mocht er iets aan de hand zijn.

- Groepshulp

Op een aantal locaties worden de pm'ers ondersteund door een groepshulp. Zij zorgt ervoor dat de ruimtes schoon zijn, ruimt bestellingen op, vult aan en ondersteunt de groep door het klaar zetten van de verschillende maaltijden en het verzorgen van de was. Deze medewerker is niet bevoegd om te werken met kinderen en wordt ook niet als zodanig ingezet. Door het inzetten van een groepshulp worden de pm'ers ontlast waardoor zij zich meer op de groep kunnen focussen.

- Stagiaire

Binnen Kidswereld zijn stagiaires werkzaam welke de groepen afhankelijk van het studiejaar ondersteunen bij de dagelijkse begeleiding en ondersteuning van kinderen. Zie ook 10.4. Stagelopen bij Kidswereld.

- Kinderpsycholoog:

De kinderpsycholoog is een professional op het gebied van het signaleren van ontwikkelingsproblemen en het daarbij ondersteunen van ouders en pm'ers. De kinderpsycholoog is bevoegd om een behandelingsplan op te stellen en het kind te behandelen. Zie punt 7.3.

- VE Coördinator

De coördinator biedt pm'ers ondersteuning, begeleiding en coaching op het gebied van vroeg- en voorschoolse educatie (VE). Zie punt 5.5.6. Taken van een VE Coördinator

- Pedagogisch beleidsmedewerker

De beleidsmedewerker volgt de ontwikkelingen op gebied van beleidsvorming binnen de kinderopvang en vertaalt beleidsvoornemens naar concrete activiteiten. Zij houdt zich bezig met het up- to- date houden van het kwaliteitsstelsel, houdt medewerkers op de hoogte van wet en regelgeving en aangepaste procedures en houdt gesprekken met nieuwe personeel in het kader van het inwerktraject. Zij checkt op de groepen en bij de pm'ers of er veilig, gezond en pedagogisch verantwoord wordt gewerkt. Per locatie is er minstens 50 uur per jaar beschikbaar voor beleidsontwikkeling.

- Pedagogisch coaches

De pedagogisch coach coacht de medewerkers op de groep. In 2019 is gestart met het inzetten van de ZiKo-methode op de locaties. Hiermee wordt het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen gemeten. Hieruit ontstaan aanpakfactoren (zie 6.7.)Vervolgens worden de medewerkers gecoacht in het zelf bedenken van oplossingen. Het doel van coaching is het zelf-reflecterend vermogen van de medewerkers en daarmee de intrinsieke motivatie te stimuleren.

Per locatie is er jaarlijks minstens 10 uur X het totaal aantal FTE's op de locatie aan coaching beschikbaar.

- De aandachtsfunctionaris meldcode

Deze persoon is opgeleid als specialist in de meldcode en fungeert als vraagbaak voor pm'ers. Hij of zij is een aanspreekpunt op beleidsmatig en uitvoerend niveau. Zie punt 8.8. De meldcode.

- Afdeling HR

Afdeling HR ondersteunt de pm'ers bij hun vragen over arbeidsvoorwaarden, de cao Kinderopvang en de administratie van personeelsgegevens.

- Vertrouwenspersoon:

Deze persoon is werkzaam op het hoofdkantoor van Kidswereld en fungeert als tussenpersoon tussen medewerker en leidinggevende. Zaken die de medewerker niet wilt bespreken met de leidinggevende kunnen zij bespreken met de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon waarborgt hierbij altijd de privacy van de medewerker.

8.6. Kidswereld intranet

Bij Kidswereld werken we met een kwaliteitshandboek dat bestaat uit protocollen, werkinstructies en formulieren. Dit kwaliteitshandboek is voor de pm'ers te vinden op het intranet van Kidswereld. Door de documenten centraal en digitaal te publiceren kunnen medewerkers ieder moment van de dag de benodigde documenten raadplegen en gebruiken. Daarnaast bewaart iedere groep een kopie van enkele documenten in de blauwe map die op de groep aanwezig is. De medewerkers kennen de protocollen en handelen daarnaar. Tevens worden zij middels weekmails van de leidinggevende en werkoverleg op de hoogte gebracht van wijzigingen.

8.7. Deskundigheidsbevordering

Om de kwaliteit van onze opvang op peil te houden besteden we veel aandacht aan de deskundigheid van onze medewerkers en de bevordering ervan. We bieden onze medewerkers verschillende opleidingen en cursussen aan. Sommige zijn vrijwillig en andere verplicht. Jaarlijks organiseren we twee grootteamavonden met alle medewerkers van Kidswereld. Op deze jaarlijkse bijeenkomsten komen actuele thema's aan de orde.

Medewerkers die bij ons starten volgen een inwerkprogramma. Daarin lichten we alle protocollen en instructies toe. Tevens vindt er een gesprek met de pedagogisch beleidsmedewerker plaats waarin medewerkers uitleg krijgen over het kwaliteitsstelsel. Ook worden de belangrijkste beleidsstukken kort doorgenomen. Verder worden al onze pm'ers opgeleid tot kinder EHBO'er en per locatie zijn er een aantal BHV'ers. Ieder jaar worden deze cursussen herhaald.

Er zijn een behoorlijk aantal pm'ers die binnen Kidswereld het VE certificaat hebben gehaald of de verkorte MBO 4 opleiding hebben gedaan. Ook worden er trainingen aangeboden om te werken met het kindvolgsysteem KIJK!

8.8. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Wij werken met een meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het helpt ons te beslissen wat te doen bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling. Aan de hand van 5 stappen wordt bepaald of er een melding gedaan moet worden bij Veilig Thuis en of er voldoende hulp kan worden ingezet.

Er wordt in de meldcode onderscheid gemaakt tussen 3 scenario's/ routes:

Route 1 Huiselijk geweld en kindermishandeling

Bij deze situatie hebben wij meldrecht. Dit houdt in dat wij in overleg mogen bepalen of wij de situatie melden bij de instanties.

Route 2 Mogelijk geweld- of zedendelict door een collega

Bij deze situatie hebben wij een meldplicht. Dit houdt in dat we deze situatie altijd melden bij de instanties en uiteraard ook bij de aandachtfunctionarissen van Kidswereld.

Route 3 Seksueel overschrijdend gedrag tussen kinderen onderling

Bij deze situatie hebben wij meldrecht. Dit houdt in dat wij in overleg mogen bepalen of wij de situatie melden bij de instanties.

Bij iedere route is er een stappenplan, die in de meldcode te vinden is. De gehele meldcode is voor medewerkers snel terug te vinden in het kwaliteitsstelsel op intranet en deze passen ze toe indien nodig. Naast de verplichte maatregelen hebben we bij Kidswereld ook een aantal niet verplichte maatregelen doorgevoerd. We besteden veel aandacht aan het bevorderen van een open aanspreekcultuur. Daarmee bedoelen we onder collega's, maar ook tussen ouder en pm'er. We oefenen hiermee in rollenspellen of we bespreken het bij de teamavonden.

In situaties die afwijken doen we altijd eerst navraag bij de medewerker alvorens we verdere stappen ondernemen. Zo krijgt de persoon in kwestie altijd de kans om de context van de situatie uit te leggen. Volstaat deze uitleg niet heeft de observerende medewerker de verplichting dit te melden aan de leidinggevende.

8.9. Pesten en geweld

Bij de BSO werken we met een pestprotocol. Bij aanvang van elk schooljaar besteden we hier aandacht aan en maken we afspraken. Tijdens het schooljaar wordt dit ritueel nog een keer herhaald. Buiten deze momenten maken we steeds duidelijk dat geweld en pesten niet wordt geaccepteerd, omdat het geen goede manier is om je emoties te uiten. Ook verbaal geweld valt hieronder, dus ook schelden en vloeken is niet toegestaan.

8.10. Kinderen met een beperking of handicap

Kinderen met een handicap zijn welkom bij de kinderopvang mits de dynamiek van de groep dit toelaat. Wij houden hierbij altijd het welbevinden van het kind maar ook dat van de groep in de gaten. Vaak is het mogelijk om een PGB aan te vragen of tegemoetkoming via de zorgverzekering te regelen. Fysiotherapeut, logopedist of ambulant begeleider kunnen dan naar de groep komen als dat goed uitkomt. Soms blijkt dat, ondanks deze extra hulp en begeleiding, het niet mogelijk is om een kind langer in de groep op te vangen. Er zal dan een doorverwijzing gedaan worden naar een opvangsoort die beter past bij de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind staat hierbij altijd voorop.

9. Samenwerking met de ouders

Voor ouders is het belangrijk dat zij hun kind vertrouwd achter kunnen laten in een omgeving waar liefde, regelmaat en rust heerst. Een plek waar het kind centraal staat en een kind mag zijn. Om dit te verwezenlijken werken we samen met de ouders aan de meest optimale omstandigheden voor de kinderen. We gaan ervan uit dat ouders die hun kind bij ons plaatsen het eens zijn met onze pedagogische visie en ons niet vragen om te handelen in strijd met deze visie.

We hebben de wettelijke verplichting om ouders van informatie te voorzien die betrekking heeft op de opvang van hun kind. Dit doen we op de volgende manieren.

9.1. Informatievoorziening

We houden ouders op een aantal verschillende manieren op de hoogte van ontwikkelingen en nieuws. Iedere twee maanden sturen we aan alle ouders een nieuwsbrief met locatie gebonden informatie maar ook informatie vanuit de organisatie. Hierbij kan gedacht worden aan wijzigingen in het beleid en

in de Wet Kinderopvang. Maar we delen ook leuke feitjes en weetjes vanuit de branche. De oudercommissie heeft ruimte tot het plaatsen van een artikel en ook de groepen plaatsen in de nieuwsbrief informatieve artikelen die ouders een beeld geeft van het reilen en zeilen op de groep. Naast het versturen van een nieuwsbrief voorzien we ouders van nieuws en informatie via onze website en via persoonlijke mailings.

9.2. Oudercommissie

Ouders dienen mee te kunnen denken over het beleid van Kidswereld. Daarom heeft elke locatie van Kidswereld een eigen oudercommissie (LOC). Er wordt getracht een zo goed mogelijke verdeling te maken tussen de dag-, peuter- en BSO. De oudercommissie behartigt de belangen van kinderen en ouders. Dat doet de commissie door de leidinggevenden van de locaties te adviseren over onderwerpen die te maken hebben met de zorg en opvang van kinderen. De oudercommissie heeft een aantal wettelijke bevoegdheden. Voorbeelden hiervan zijn het adviseren over openings- en opvangtijden, geleverde kwaliteit, pedagogisch beleid en het beleid ten aanzien van voeding, veiligheid, gezondheid en opvoeding. De voorzitters van de lokale oudercommissies vormen samen de centrale oudercommissie (COC) en voeren overleg met de directeur. Vier keer per jaar komen de LOC's samen om te vergaderen en tweemaal per jaar vergadert de COC.

9.3. Alternatieve ouderraadpleging

Voor de kleine locaties (minder dan 50 kindplaatsen) waar een OC ontbreekt is sinds 2016 wettelijk geregeld dat de inspraak van ouders op andere wijze mag worden ingevuld. Dit wordt 'alternatieve ouderraadpleging' (AOR) genoemd. Kidswereld vindt het belangrijk dat medezeggenschap op effectieve wijze vorm wordt gegeven. Ook wanneer er geen oudercommissie is ingesteld. Goede medezeggenschap is namelijk van belang voor de kwaliteit van de opvang.

Het is belangrijk dat een AOR goed inzichtelijk is. Het moet duidelijk zijn dat de houder ouders heeft gevraagd om hun reactie. Een mededeling over een beleidswijziging in de nieuwsbrief volstaat dus niet. Daarnaast moet duidelijk zijn of alle ouders benaderd zijn en of er daadwerkelijk gereageerd is door ouders. Als er maar één ouder geïnteresseerd is voor een OC dan zou deze ouder kunnen samenwerken met een bestaande OC van een andere vestiging binnen de organisatie. Op deze manier leert de ouder van de OC over medezeggenschap. De ouder zorgt er dan samen met de houder voor dat de stem van alle ouders van de locatie goed in kaart wordt gebracht. Daarom moet deze ouder net als bij het vorige voorbeeld, goed bekend zijn bij alle ouders van een locatie én moet hij of zij kunnen spreken namens alle ouders. Vervolgens is het ook hier weer van belang dat deze ouder contact onderhoudt met alle ouders van de locatie. Daarnaast moet het ook duidelijk zijn (voor de houder en de toezichthouder) dat dit contact heeft plaatsgevonden voor een AOR.

Wanneer er een wijziging in beleid plaats vindt worden ouders hier door Kidswereld actief bij betrokken. Ouders worden persoonlijk benaderd zodat ze kunnen reageren of vragen kunnen stellen. Ouders mogen ten alle tijden ongevraagd adviseren over de adviesonderwerpen die in de wet zijn opgenomen;

- de uitvoering van het kwaliteitsbeleid, in het bijzonder het pedagogisch beleid (m.b.t. de kwaliteit van het personeel, de groepsbezetting en het pedagogisch beleid)
- het algemeen beleid op het gebied van voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid
- de openingstijden
- het beleid rondom VE
- vaststelling en wijziging van de klachtenregeling
- wijzigingen van de prijs van de kinderopvang.

9.4. Interne klachtenprocedure

Kidswereld hecht veel waarde aan de kwaliteit van de kinderopvang. Dat doen we allereerst door dingen die goed zijn vooral zo te houden. Toch gaan er bij ons ook wel eens iets mis. Als er iets gebeurt waar ouders ontevreden over zijn, horen we dat graag zo snel mogelijk. Indien een ouder of verzorger een klacht heeft of ontevreden is wordt verzocht dit eerst met de direct betrokkene te bespreken. In gezamenlijk overleg is veel op te lossen. Indien het gesprek niet tot een oplossing heeft geleid dan kan er een klachtenformulier worden ingevuld dat besproken wordt met de leidinggevende of de directie. Voor meer informatie over de interne procedure zie: *Klachtenprocedure Informatie voor ouders*

9.5. Externe Klachtenprocedure

Indien een klacht niet op een bevredigende wijze kan worden afgehandeld, wijzen wij ouders erop dat er gebruik kan worden gemaakt van de externe klachtenregeling. Ouders worden verwezen naar het Klachtenloket Kinderopvang die verbonden is aan de Geschillencommissie Kinderopvang. Het Klachtenloket is een onafhankelijke organisatie, die vragen en klachten aanhoort, informatie en advies geeft en duidelijk maakt welke stappen mogelijk zijn. Advies vragen of een klacht melden bij het Klachtenloket is gratis. Zie voor meer informatie: www.klachtenloket-kinderopvang.nl

Zodra de klacht bij het Klachtenloket ontvangen is, bekijkt het Klachtenloket of er bemiddeling mogelijk is tussen de ouder/ oudercommissie en de kinderopvangorganisatie. Soms is het vertrouwen tussen ouders /oudercommissie en kinderopvang te ernstig geschaad. Dit kan zijn doordat er een verschil van inzicht te groot is of omdat er te veel dingen zijn gebeurd. Als bemiddeling dan niet lukt kan mediation ingeschakeld worden. Is bemiddeling of mediation niet voldoende of komen ouder/ oudercommissie en kinderopvang er niet uit dan kan de klacht ingediend worden bij de Geschillencommissie Kinderopvang. Met deze formele stap wordt de klacht een geschil genoemd. Onze kinderopvang is geregistreerd bij een landelijke verplichte geschillencommissie. Voor meer informatie over de externe procedure zie: *Klachtenprocedure Informatie voor ouders*

Ouders en verzorgers worden geïnformeerd over de interne en externe klachtenprocedure via het document "Informatie en Regels voor ouders" (op de website en het Ouderportaal), de nieuwsbrief en de website www.kinderopvangkidswereld.nl. Op de website en in het Ouderportaal kunt u ook een "Klachtenformulier voor ouders" downloaden.

Kidswereld werk er hard aan de kwaliteit van de opvang hoog te houden. Om de klanttevredenheid te meten maken wij gebruik van een "enquête zuil", die op iedere locatie een aantal weken zal staan. Dit is een zuil met een Ipad waarop een aantal korte vragen over de kinderopvang beantwoord kunnen worden. Naar aanleiding van deze eerste algemene vragen zal er later het jaar verdiepende vragen worden gesteld.

Ouders die opzeggen wordt daarnaast gevraagd een exit/ evaluatieformulier in te vullen. Zo proberen we hun ervaringen te achterhalen en daar eventueel van te leren. Ook sturen wij nu en dan enquêtes of vragenlijsten naar ouders over een bepaald onderwerp zoals voeding, klanttevredenheid etc. Wij vinden de mening van onze ouders erg belangrijk en betrekken onze ouders graag in ons beleid.

10. Pedagogisch medewerkers

10.1. Vaste medewerkers

Pm'ers vormen de basis van onze opvang. Zij zijn het gezicht van de opvang en kinderen moeten op hen kunnen vertrouwen. Elke locatie heeft een team van vaste medewerkers om de continuïteit van

de locatie zeker te stellen. Medewerkers die langdurig ziek zijn of verlof hebben worden zoveel mogelijk structureel vervangen door vaste invalkrachten. Voor kinderen en ouders wordt inzichtelijk gemaakt in welke stamgroep hun kind zit en welke vaste pm'ers bij welke groep horen tijdens de intake. Op sommige locaties hangt een bord met foto's van de medewerkers.

Wij vinden het belangrijk dat de pm'ers goed weten wat onze pedagogische visie is. We hebben daarom allerlei procedures ontwikkeld over het omgaan met de kinderen met daaraan gekoppelde taak- en werkinstructies voor de verschillende functies. Op deze manier volgt elke medewerker een en dezelfde rode draad en weet iedereen waar hij aan toe is.

Pm'ers worden op een aantal locaties ondersteund door een groepshulp. Zie 7.5.

10.2. Opleidingseisen

De pm'er is een belangrijk onderdeel van het verblijf op de kinderopvang. Een pm'er moet verantwoord kunnen werken en hart voor de zaak hebben. Daarvoor is een goede scholing belangrijk. Onze pm'ers zijn allemaal MBO niveau 3/4 of HBO geschoold volgens voorwaarden gesteld in de CAO kinderopvang.

We selecteren de pm'ers aan de hand van de juiste waarden, normen, uitstraling en liefde voor het kind. En we controleren of ze kunnen werken volgens onze visie en pedagogisch beleid. De precieze competenties die we aanhouden bij het aannemen van personeel staan beschreven in ons personeelsbeleid. Bij sollicitatieprocedures worden referenties standaard nagetrokken.

10.3. Continue screening

De overheid screent het gedrag van medewerkers die in de opvang werken. Dit gebeurt structureel. Indien een medewerker een delict heeft begaan waardoor een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) niet meer afgegeven wordt, krijgen we een melding van de overheid. De medewerker wordt dan onmiddellijk op non-actief gesteld.

Alle personen die werkzaam zijn in de kinderopvang schrijven zich in in het Personenregister Kinderopvang. Deze personen worden continu gescreend. Ook de medewerkers werkzaam bij kinderopvang Kidswereld worden geregistreerd en gekoppeld in dit register, zodra de VOG binnen is.

10.4. Stagelopen bij Kidswereld

Pm'ers kunnen op de groep worden ondersteund door BOL (Beroeps-opleidende Leerweg)- of BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg)- stagiaires. Kidswereld vindt het belangrijk om studenten die een baan in de kinderopvang ambiëren, een goede leeromgeving te bieden om op deze manier de instroom van nieuw goed opgeleid personeel positief te beïnvloeden. Stagiaires leveren daarnaast ook een positieve bijdrage aan het kinderdagverblijf, omdat zij de nieuwste ontwikkelingen die zij in hun opleiding meekrijgen bij ons kunnen evalueren. Uitgangspunt daarbij is, dat de aanwezigheid van een stagiaire de pedagogische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de kinderen niet mag schaden, en dat er altijd correct wordt omgegaan met de richtlijnen voor het inzetten van stagiaires in relatie met de beroepskracht-kind-ratio. Een stagiaire die het vak nog moet leren, moet de gelegenheid krijgen om te kijken naar en te leren van vaste pm'ers. Ook zal zij soms gecoacht of bijgestuurd moeten worden in het pedagogisch handelen. Daarom is het een voorwaarde, dat er voldoende tijd is om de stagiaire te begeleiden, en dat dit gebeurt door een ervaren pm'er. Daarnaast dient er ten alle tijden zorgvuldig om te worden gegaan met de verantwoordelijkheden die de stagiaire aankan en mag dragen.

Bij **BOL** gaat het om de combinatie leren-werken. De leerling volgt dagonderwijs en loopt in het eerste, tweede en derde jaar van de opleiding stage op een kinderdagverblijf. De BOL-ers krijgen tijdens hun studie 20 tot 60 % praktijkonderwijs. Een BOL- stagiaire mag niet meetellen voor de BKR,

slechts alleen incidenteel bij ziekte van een pm'er, tijdens schoolvakanties en bij het afleggen van de proeve van bekwaamheid als onderdeel van de opleiding. De BOL stagiaire krijgt dan een oproep-overeenkomst.

Bij de **Beroepsbegeleidende leerweg (BBL)** wordt er een leer/ arbeidsovereenkomst met Kidswereld afgesloten. BBL-ers krijgen tijdens hun opleiding te maken met diverse vormen van praktijkleren, bij deze vorm van onderwijs gaat 60 % of meer van de studiebelasting uit naar praktijkonderwijs. Deze stagiaires kunnen conform hun leerjaar, ontwikkeling en de beoordeling vanuit de opleiding en Kidswereld in sommige gevallen zelfstandig worden ingezet op de groep. Dit wordt *formatieve inzetbaarheid* genoemd. Wij hebben een tool ontwikkeld waarmee we deze inzetbaarheid kunnen vaststellen. BBL studenten mogen op basis van hun BBL overeenkomst intallig worden ingezet zodat de formatieve inzetbaarheid is vastgesteld. Afspraken die hierbij gelden zijn:

- de (kandidaat)werknemer stagiaire niet alleen op de groep mag staan behalve tijdens pauzes (en tenzij inzetbaarheid is vastgesteld)
- de stagiaire alleen kan worden ingezet op de eigen stage-locatie
- de stagiaire kan in het eerste leerjaar tussen de 25 en 50% formatief worden ingezet. In het 3^e jaar is de BBL- er pas 100% inzetbaar, mist voldoende competenties zijn behaald (zie document bepalen formatieve inzetbaarheid)
- Maximaal een derde van het in totaal aantal op het kinderdagverblijf in te zetten beroepskrachten bestaat uit stagiaires.

In de praktijkgidsen van de stagiaire staat vermeld wat er verwacht wordt in verschillende fasen van de opleiding. Kidswereld sluit daar zoveel mogelijk op aan en hanteert hierin een "stagebeleid".

PW4

In samenwerking met het ROC Hilversum hebben wij de verkorte opleiding PW4 opgestart. Middels een werk-/leertraject kunnen pm'ers met een SPW3 diploma zich verder scholen naar niveau 4. Ook begeleiden wij studenten die een zogenaamde "derde leerweg" volgen. Dit is een mbo-opleiding in de kinderopvang waar geen urennorm op school is ingesteld. De studenten kunnen zelf bepalen waar en wanneer zij studeren.

Wij hebben jaarlijks ook een klein aantal snuffelstagiaires van de middelbare school, die één a twee weken komen kijken op de locaties. Het doel van deze stages is kennismaken met het werk op de kinderdagverblijven, kindercentra of BSO. Ook bieden wij regelmatig plekken aan 'nieuwkomers' aan op de arbeidsmarkt en mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Zij hebben bij Kidswereld de mogelijkheid een onbetaald stage/leertraject te volgen ter voorbereiding op de PW 3 of 4 opleiding. We werken hierbij met een boekje met aftekenlijst waarin voorbereidende competenties staan. Ouders worden altijd op de hoogte gebracht over de aanwezigheid van stagiaires bij Kidswereld.

Nawoord

Een pedagogisch beleid is een dynamisch document. Daarmee bedoelen we dat het continu beïnvloed wordt door ideeën en visies van medewerkers, kinderen, ouders en andere betrokkenen. Met de pm'ers evalueren we regelmatig het pedagogisch beleid en ook wijzigingen in dit beleid worden direct gecommuniceerd. Het pedagogisch beleid komt dan ook regelmatig aan bod op een werkoverleg. Het pedagogisch plan wordt elk jaar opnieuw besproken met de oudercommissie. Natuurlijk is het altijd mogelijk om via e-mail of in een gesprek van gedachte met elkaar te wisselen, mocht daar behoefte aan zijn.